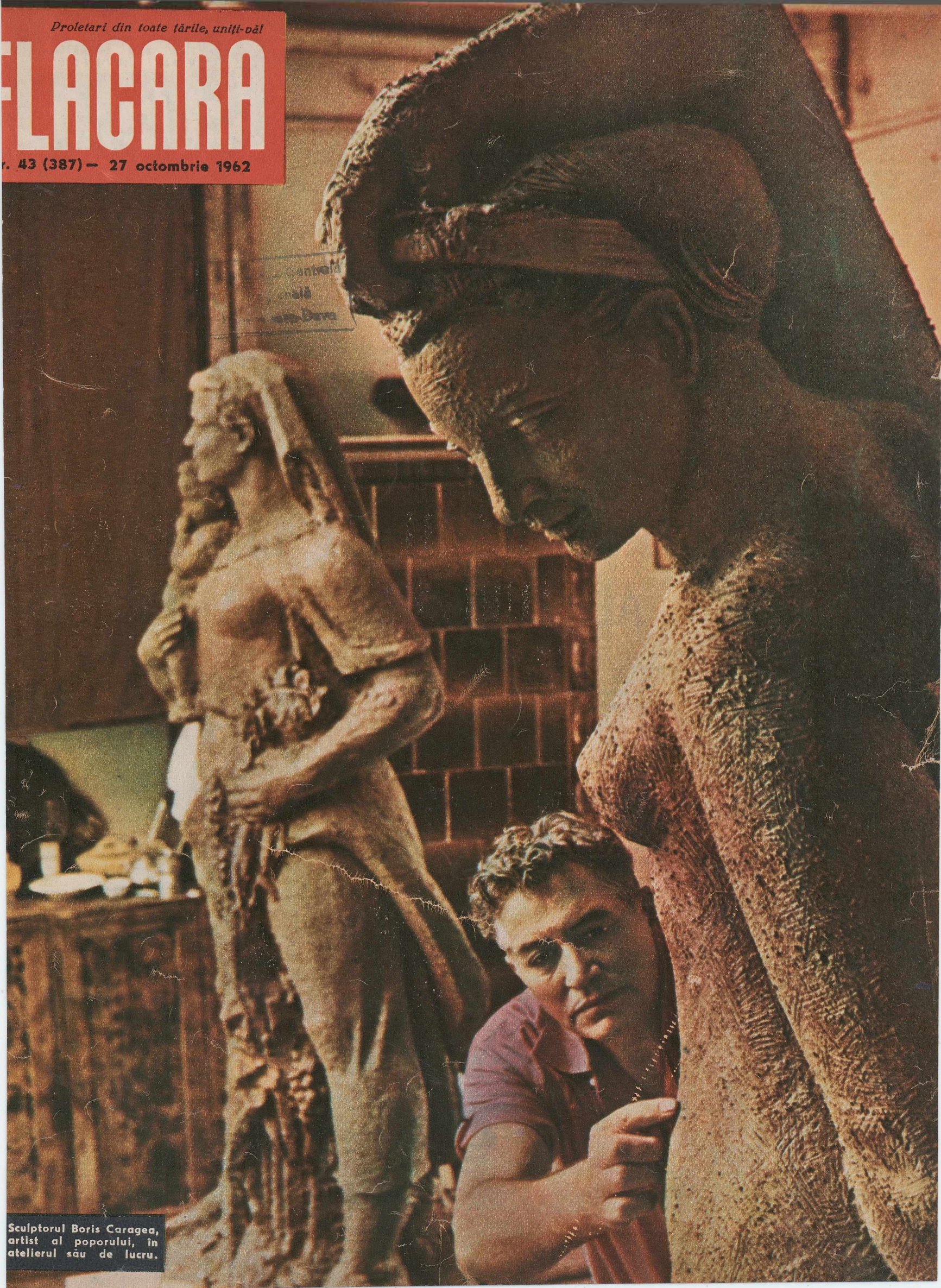

Droletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

r. 43 (387) — 27 octombrie 1962

Sculptorul Boris Caragea, artist al poporului, în atelierul său de lucru.

Un uriaș val de indignare și minie au stîrnit în lumea întreagă instituirea de către S.U.A. a blocadei militare maritime împotriva Republicii Cuba, debarcarea de noi trupe la baza militară americană de la Guantanamo situată pe teritoriul cuban și toate celelalte măsuri militare americane care constituie o flagrantă încălcare a dreptului internațional și totodată o nesocotire a năzuințelor de pace ale popoarelor. Ordinul dat de președintele Kennedy flotei maritime militare a S. U. A. de a intercepta toate navele ce se îndreaptă spre Cuba și celelalte măsuri ale autorităților americane sînt condamnate cu tărie de întreaga opinie publică mondială, fiind calificate drept acte ostile păcii mondiale.

Încercînd să reînvie politica „marii bîte“, cercurile agresive americane caută prin asemenea hotărîri să dicteze poporului cuban ce anume politică trebuie să promoveze și ce rînduiri să stabilească în propria sa țară. Dar epoca „diplomației canonierelor“ a apus. În calea aventurierilor războinici se ridică astăzi forțe de nebiruit,

Demonstrație de masă la Havana: poporul cuban este gata să-și apere libertatea cucerită. „PATRIA SAU MOARȚEA. VOM ÎNVINGE!“

ÎN APĂRAREA PĂCII ȘI LIBERTĂȚII! ALĂTURI DE CUBA EROICĂ!

în frunte cu puternicul lagăr al țărilor socialiste.

Așa cum subliniază Declarația guvernului sovietic: „Dacă în trecut S.U.A. puteau să se considere statul cel mai puternic din punct de vedere militar, acum ele n-au nici un temei pentru aceasta. În lume există o altă forță, nu mai puțin puternică, care acționează pentru ca popoarele să-și organizeze viața așa cum doresc. Mai mult ca oricînd, acum oamenilor de stat li se cere să dea dovadă de sînge rece și înțelepciune și să nu admită zăngănitul armelor“.

Cuba eroică știe să-și apere libertatea cucerită prin jertfe de sînge; a dovedit-o din plin și în 1961, cînd a respins cu succes agresiunea americană de la Playa Giron; a dovedit-o ripostînd energic la fiecare atac al S.U.A. și mercenarilor săi. Acum, ca și atunci, cauza dreaptă a cubanezilor se bucură de simpatia și solidaritatea tuturor popoarelor.

Opinia publică din țara noastră înfierează măsurile militare ale S.U.A. împotriva Cubei. Prin mitinguri însuflețite, prin declarații ferme, prin protestul lor unanim, oamenii muncii din țara noastră își ridică glasul în apărarea cauzei păcii și libertății Cubei. Așa cum se subliniază în Declarația guvernului R. P. Romîne privind acțiunile agresive ale S.U.A. împotriva Cubei: „Guvernul Republicii Populare Romîne, exprimînd sentimentele și voința poporului romîn, își reafirmă solidaritatea deplină cu lupta eroică a poporului cuban care își apără cu fermitate și curaj patria sa liberă. Alături de celelalte țări socialiste, de toate statele iubitoare de pace, țara noastră este hotărîtă să-și aducă întreaga sa contribuție pentru menținerea și apărarea păcii în lume“.

Pretutindeni au loc mari demonstrații de protest în care sînt condamnate măsurile luate de guvernul S.U.A. împotriva Cubei.

„KENNEDY, JOS MÎNILE DE PE CUBA!“ Purtînd pancarte cu această inscripție, picheta de demonstrații străbat străzile Londrei (în dreapta).

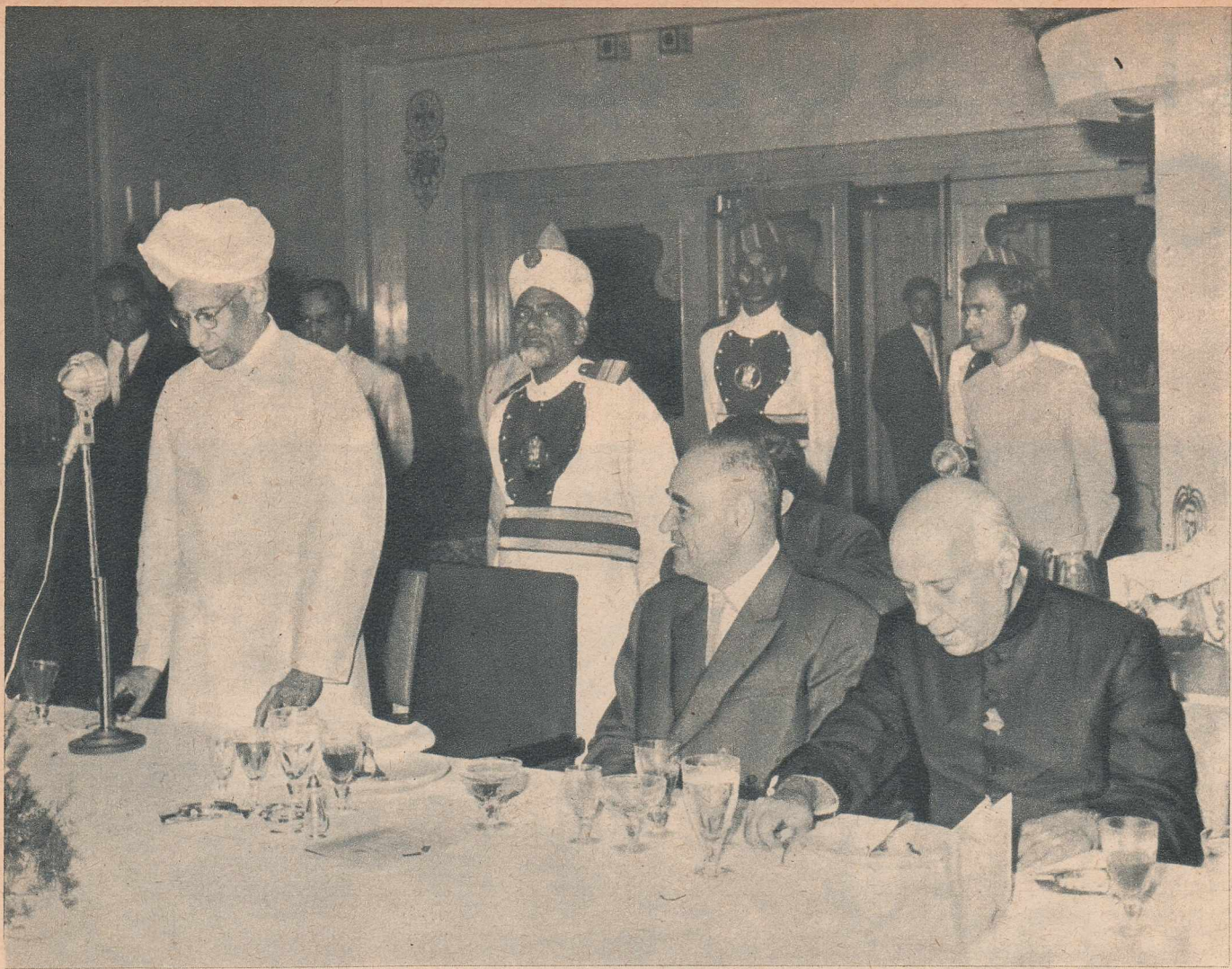
În fața sediului O.N.U. din New York, șirul de demonstrații își exprimă indignarea împotriva politicilor agresive a S.U.A. față de Cuba (foto de jos)

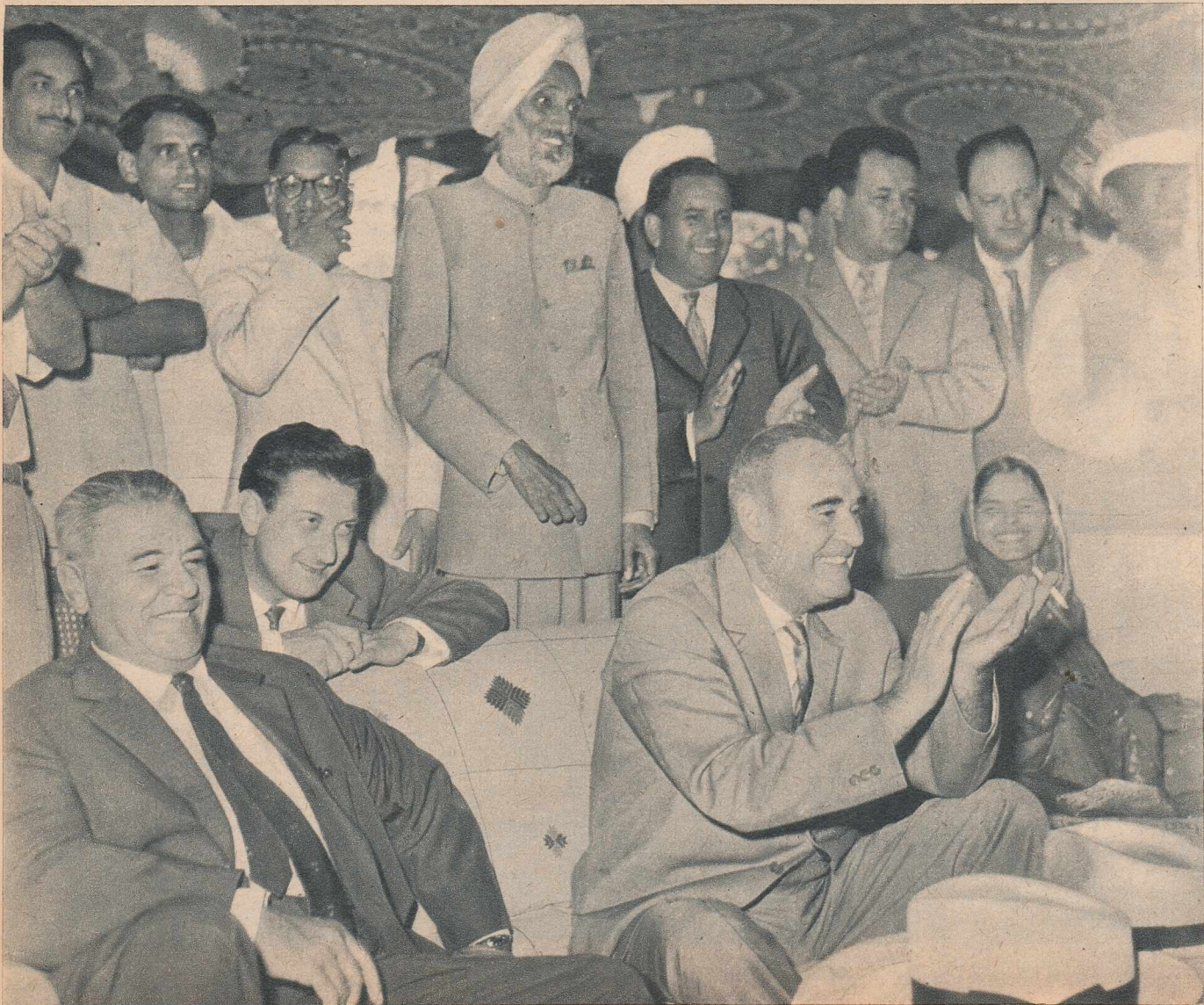
VIZITA SOLILOR POPORULUI ROMÎN ÎN INDIA

În cursul vizitei în India, oaspeții români au fost primiți pretutindeni cu căldura prieteniei.

◀ Președintele Republicii India, dr. Sarvapalli Radhakrishnan, își rostește toastul la banchetul oferit de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej.

◀ La spectacolul dat de sătenii din Korali în cinstea conducătorilor de stat români.

CAFEA Tania

Cafeneaua „Aellta”. Poți să treci pe lângă geamurile ei luminate fără să te simți ispitit să intri?

Ce faci astă-seară?

FOTOREPORTAJ PRIMIT DE LA AGENȚIA „NOVOSTI”

Vă mai aduceți aminte de filmul american „Marty”?
— Ce faci duminică, Marty?
— Ce faci deseară, Marty?
O săptămână cenușie se încheie cu eșuarea într-un „dancing”, unde atmosfera e mai mult irespirabilă decât reconfortantă. O zi anostă se încheie cu un gol care a devenit de mult obsedant pentru tânărul american Marty, pentru mii,

pentru sute de mii de Marty sorțiți să ducă o viață agitată, plină de frământări, lipsită de perspectivă.

— Ce faci deseară, Marty?

El, Marty, se crispează numai la auzul întrebării; ce-ar putea răspunde?! Totul este pentru el atât de trist, atât de apăsător.

— Ce faci deseară, Kolea?

Ochii lui Kolea rid la gândul că

va sosi cu metroul în Piața Revoluției, va urca scările rulante și va ajunge la cafeneaua „Iunost” („Tinerețea”).

Aici, totul își merită numele. Și localul, și oamenii, și atmosfera... N-ai decât să împingi ușa de sticlă și seara continuă așa cum s-a desfășurat toată ziua: tinerește.

— Ce faci deseară, Tania?

Și Tania mijeste ochii a zimbet:

Unii se destind... pictînd. Faleta pictorului găsește aici culorile cele mai potrivite inspirației sale.

Fiecare își alege de pe listă prăjitura, fructele sau băutura preferată.

— Seara asta o petrec în „Cosmos”!

Spre „Cosmos” Tania pleacă cu troleibuzul și cînd coboară nu riscă să se rătăcească, pentru că deasupra geamurilor feeric luminate literele strălucesc pînă departe: Cafeneaua „Cosmos”.

Aici totul își merită numele. Și starea de spirit veselă (ai zice de imponderabilitate...) a tinerilor, și decorația localului, și atmosfera propice zborului spre înălțimi...

Cum poți petrece la „Iunost”, la „Cosmos”, la „Aelita”, în toate acele numeroase „cafenele ale tineretului” care s-au încadrat repede în peisajul uriașului oraș al tinereții care este Moscova? Depinde. Dacă prin „a petrece” înțelegi doar o zbunguială fără rost sau un simplu mijloc de a-ți alunga plictiseala, atunci nu printre cei ce umplu în fiecare seară „cafenelele tineretului” ți-e locul.

Aici vin cei pentru care a petrece înseamnă a te bucura. Și „Aelita”, și „Iunost”, și „Cosmos”, și celelalte „cafenele ale tineretului” sînt clădite pe bucurie.

Bucuria a răsunit întîi în cuvintele lui N.S. Hrușciov: el a făcut odată propunerea de a se crea pentru tineretul sovietic localuri de tip deosebit

în care băieții și fetele să se întîlnească, să discute, să petreacă...

Bucuria i-a cîmpins apoi pe studenții Facultății de arhitectură din Moscova, care în timpul lor liber au tras liniile, au calculat dimensiunile, au ales culorile și au stabilit materialele viitoarelor construcții.

Bucuria a devenit apoi un stimul al tinerilor care în timpul liber au făcut cu mîinile lor totul: au construit, au decorat pereții, au aranjat mobilierul, au aprins luminile sărbătorești ale localurilor.

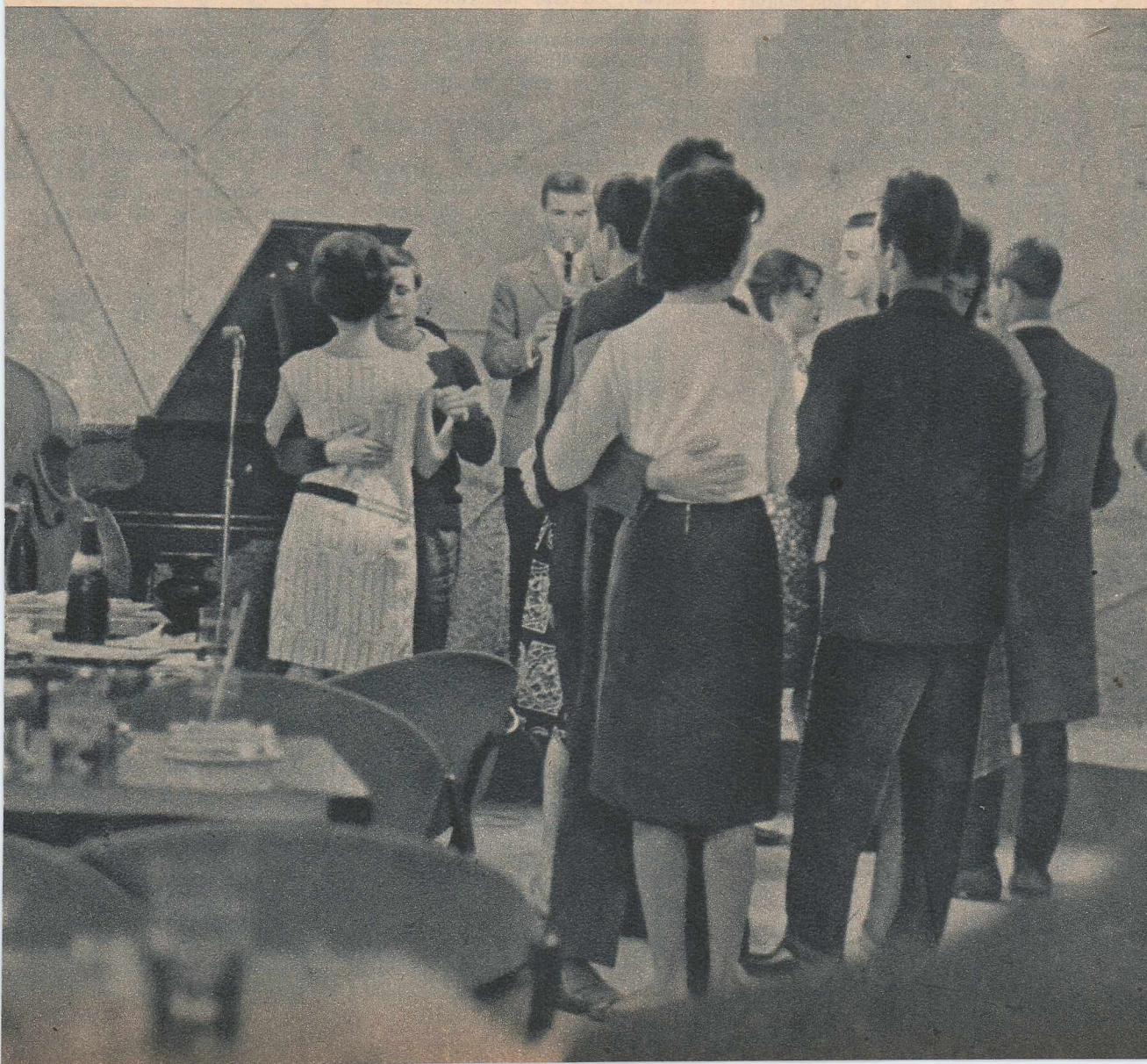
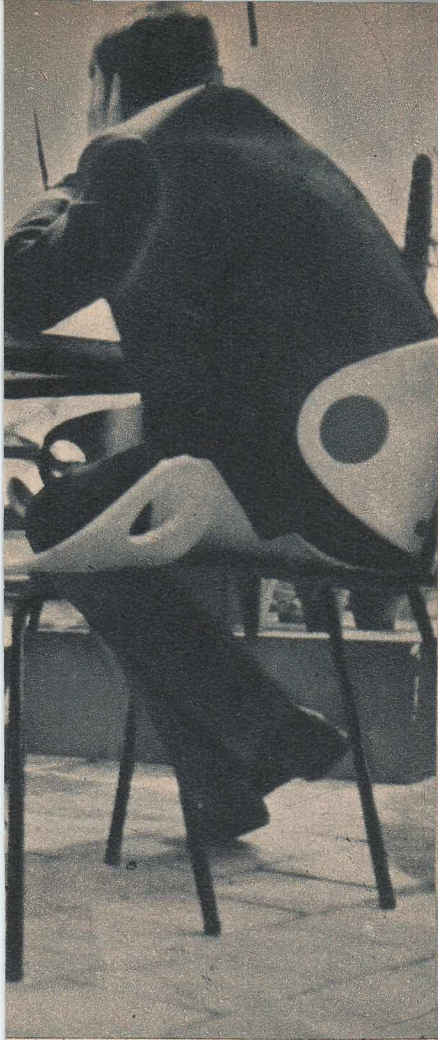
Bucuria are acum în fiecare seară sute și sute de suporteri, cărora le dezvăluie cele o mie și unul de chipuri ale sale.

— Ce faceți deseară, Pavka, Olea?

Pavka, Olea (cîți Pavka și cite Olea!) vor lua loc la o masă, să zicem la „Aelita”, și vor comanda gustări, înghețată, fructe, băuturi. Apoi vor asculta muzică, vor dansa, vor rîde. S-ar putea ca astă-seară să citească din versurile sale un cunoscut poet sovietic. Nu, asta va fi mîine. Atunci poate că se va desfășura o discuție (cu exemplificări) în jurul muzicii de jaz? Nă, asta a fost ieri. În sfîrșit, orice va fi azi — o întîlnire cu cunoscuți artiști plastici sau scenete interpretate de mimi,

o dispută despre caracterul omului în viitor sau o confruntare despre ceea ce înțelege fiecare prin „bunul-gust”, o seară de parodii ale unor „maniere” de interpretare a muzicii în Occident sau o documentată prezentare a muzicii electronice — totul merită participarea cea mai activă. Sigur, nimeni nu va deveni aici specialist în pictură, poezie, estetică sau muzică. Aici nu există decît specialiști într-un singur domeniu: în tinerețe.

Nu poți să nu te gîndești că la „Iunost”, la „Aelita” sau la „Cosmos” i-ar fi plăcut și lui Maiakovski să vină. Cum ar mai fi tunat vocea lui aidoma detunăturii de pe rampele de lansare a navelor cosmice. Cum ar mai fi șfichiuit vocea lui pe cei care, undeva departe, îl îngrozesc pe Marty cu întrebarea: „Ce faci astă-seară?” Există fără îndoială și acolo, în Apus, localuri care la anumite ore se umplu de băieți și fete. Ceasurile petrecute acolo sînt ceasurile de dinaintea nopții care vine implacabil și de care se tem toți. La „Iunost”, la „Aelita”, la „Cosmos”, în toate „cafenelele” lor, tinerii sovietici se întîlnesc în fiecare seară să prelungească o zi care le-a fost — ca toate celelalte — prietenă.

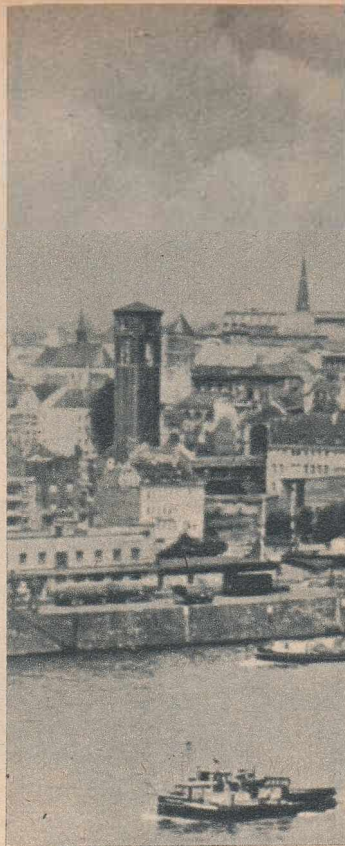

Și o discuție aprinsă
despre modă: ce ro-
chie se potrivește mai
bine cu părul blond?
Dar cu cel negru?

◀ Toată lumea a ris.
Toată lumea a cîntat.
Iar acum, dansează...

RINUL

FLUVIUL EUROPEAN AL CĂRUI APE LIMPEZI, ADÎNCI ȘI MAIESTUOASE AU FOST PEA ADESEA ÎNROȘITE DE SÎNGE OMENESC

de Nicolae MINEI

-Vezi? — mă întrebă prietenul meu olandez. Apele mării sînt cenușii-verzui, ale Rinului sînt albastre.

Mă uit. Dar nu văd nici apă verde, nici apă albastră, văd numai apă murdară, acoperită de plăci solzoase și lucioase de motorină și răscolită de nenumărate elice. Aici, în portul fluvial-maritim Rotterdam, dacă prietenul meu ar fi respectat geografia, ar fi vorbit nu de Rin, ci de Lek, unul din cele trei brațe prin care fluviul își încheie lungul său drum. Dar, la urma urmelor, care din noi, la Sulina sau Sf. Gheorghe, vorbește de altceva decît de Dunăre?

Ca să ne putem înțelege, prietenul meu și cu mine sîntem nevoiți să strigăm. Altfel cuvintele noastre s-ar îneca în zgomotul copleșitor care ne înconjoară, ne domină, ne strivește. Sîntem pe o șalupă în rada Rotterdamului, portul european cu cea mai intensă circulație comercială și mare concurent al New Yorkului pentru locul întii în lume. Traficul său anual depășește 40 de milioane de tone pe mare și 20 de milioane pe Rin (sau, dacă sinteți deosebit de pedanți, pe brațul Lek). Prietenul meu îmi citează cifre: cheiurile maritime au o lungime de aproape douăzeci de kilometri, cele fluviale de peste 13 kilometri.

În cuvintele însoțitorului meu se simte mîndria. O mîndrie justificată, căci hărnicia poporului olandez este vestită pretutindeni. Munca lui stăruitoare a făcut o țară din ceea ce natura ar fi vrut să facă un fund de mare. Cine nu știe că o bună parte din coasta Olandei se găsește sub nivelul Mării Nordului?

Dar iată că în glasul prietenului meu răsună acum o notă nouă, în care amărăciunea a luat locul mîndriei:

— Cînd te gîndești că a trebuit să refacem totuși Războiul a făcut din clădiri — ruine, din vapoare — epave și din oameni — cadavre...

Prietenul meu suspină și înțelege că acum el nu se mai află alături de mine, pe puntea săltăreață a șalupei, ci undeva departe, departe, înapoi în timp.

În luna lalelelor

— Știi, la noi luna mai este luna lalelelor... Ar trebui să le vezi între Haga și Amsterdam: lanuri galbene, alternînd cu lanuri roșii, violete, albastrui... În Olanda e cea mai frumoasă epocă a anului.

...Lalelele înfloriseră și în acel mai 1940. Olandezii se bucurau de ele, ca întotdeauna. În jurul lor, Europa suferea de cîteva luni torturile celui de-al doilea război mondial, dar ei erau liniștiți și încrezători. Țara lor era neutră, ca și în prima conflagrație universală. Fără doar și poate, Germania lui Hitler trebuia să respecte neutralitatea Olandei.

Așa scria, de altfel, și în gazetele subvenționate de domnia de la „Nederlandse Bank” și de la „Rotterdamse Bank”, care făceau afaceri strălucite cu colegii lor din imperiul zvasticii. Pe Rin în sus, spre Germania, se tirau în șiruri nesfîrșite șleburile pîn-tecoase, încărcate cu materiile prime de care avea atîta nevoie Wehrmachtul, iar băncile olandeze care finanțau această operație recoltau profituri fabuloase, care nu aveau nimic de-a face cu legendarul aur al Rinului.

Totul părea deci în ordine: domnia bancheri erau mulțumiți, populația își vedea de treabă, iar lalelele erau mai frumoase ca oricînd. Și totuși... Și totuși, la 10 mai 1940 hitleriștii invadează Olanda. Armata acesteia nu poate opune nici o rezistență tancurilor lui Guderian. Încep tratativele de armistițiu, care se încheie repede cu un acord. Cu toate acestea, după ce se stabilește semnarea armistițiului, avioanele lui Göring dezlănțuie, la 13 mai, un bombardament sălbatic asupra Rotterdamului. Orașul este nimicît, portul este nimicît, locuitorii sînt nimicîți.

Patru ani mai tîrziu, în toamna lui 1944, hitleriștii — de data aceasta în retragere — distrug ceea ce mai rămăsese din instalațiile portuare. Pe uscat și pe apă, Rotterdamul este doar un imens și dezolant cimitir.

— Ne-am refăcut, e adevărat — spune prietenul meu. Dar cu cîte eforturi, cu cîte sacrificii! Rotterdamul de azi este opera celor 500.000 de muncitori ai săi, a celor 60.000 de docheri, a celor 70.000 de lucrători din industria de construcții...

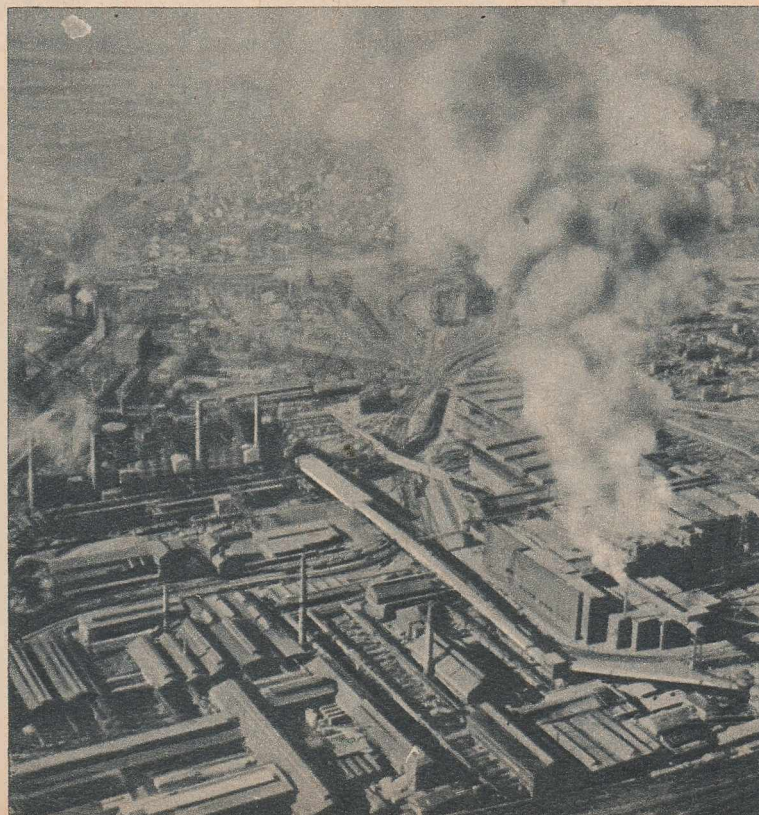
Se întunecă din nou la față și continuă:

— Dar întrebarea e: pentru cine l-am refăcut? Pentru bancherii noștri — aceiași din 1940? Sau pentru confracții lor din susul

Rinului, cu care colaborează la fel de strîns ca atunci? Cu singura diferență că acum o fac în cadrul Pieței comune.

Și prietenul meu îmi relatează cum rivalele germane ale Rotterdamului cîștigă tot mai mult teren în dauna portului olandez. Partenerii din grupul „celor șase” și în primul rînd Franța, se întrec în a face curte Germaniei occidentale și acordă o preferință marcată Hamburgului și Bremenului. Același lucru, dar cu un număr mai mare entuziasm, îl face Statele Unite.

Rezultatul este că o parte din ce în ce mai însemnată a echipamentului portuar al Rotterdamului rămîne neutilizată și că un număr crescînd de docheri șomează.

Catedrala din Köln domină peisajul fluvial.

Iar la Bonn, care se găsește și el pe malul Rinului, fără ca acest lucru să-l predispună în favoarea Rotterdamului, la Bonn politicienii care guvernează Republica Federală Germană și oamenii de afaceri care îi guvernează pe politicienii surid satisfăcuți: un port se poate distruge nu numai prin bombardamente.

Frumoasa Lorelei și cizmele soldățești

Am cunoscut Rinul în câteva din punctele care se află pe lungul său parcurs. L-am cunoscut în Olanda, țara i se mai spune Țările de Jos tocmai pentru că se găsește în josul Rinului. L-am cunoscut și în Germania, la doua țară pe care o străbate, socotind, așa cum am pornit, de la vărsare în sus.

...Din vârful unei stînci povîrnite se vede fluviul venind dinspre Bacharach și făcînd o cotitură spre St. Goar.

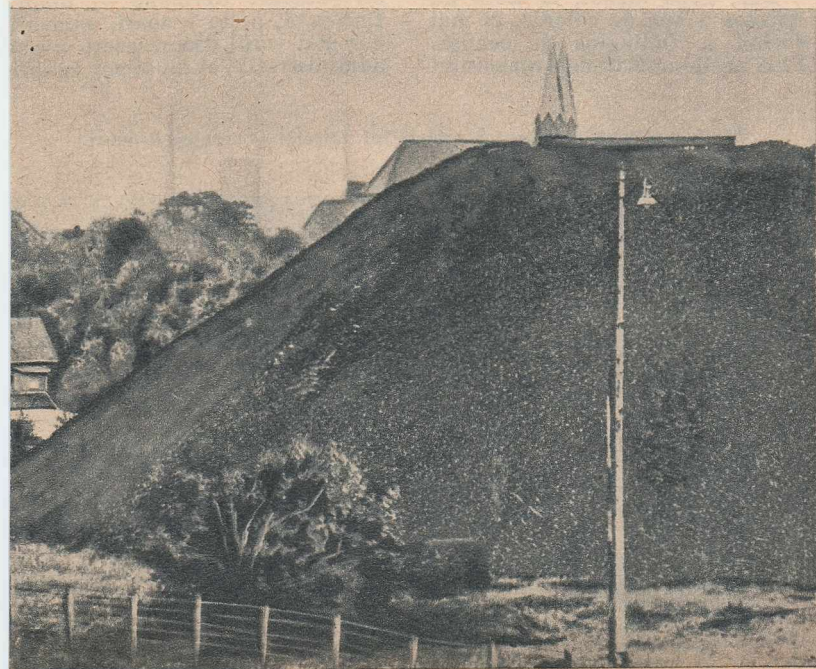
*Se-ntuneacă, aeru-i rece,
Lin apele Rinului curg.
Departe, în zare, se-nalță
Un pisc scînteind în amurg.*

*Pe stîncă, sus, stă o fecioară,
Minune visată de zei.
Își piaptăna părul de aur,
Sclîpesc diamantele ei.*

Așa o evocă Heine pe mitica rusalcă Lorelei, în cel de-al doilea poem al „Întoarcerii” din „Cartea cîntecelor”. Ei i s-ar datora sfîrșitul năprasnic al pescarilor care se lasă vrăjiți de glasul său melodios.

Am văzut stîncă lui Lorelei, dar nu i-am auzit cîntecul. În materie de senzații auditive, nu mi-a fost dat să am parte decît de țâcănitul aparatelor de fotografiat și de hîrîitul camerelor de filmare ale nenumăraților turiști americani. Cei mai mulți dintre bărbați erau în uniformă, aparținînd trupelor existente în Germania occidentală.

În apropierea bazinului industrial al Ruhrlui (fotografia din stînga) se înalță uriașe movile de cărbuni nevînduți (fotografia de jos); iar minerii manifestează în centrul Bonnului împotriva concesiilor (fotografia din dreapta).

La 19 mai 1849 apărea la Köln ultimul număr al ziarului „Neue Rheinische Zeitung”. Acest număr, tipărit în întregime în roșu, publica printre altele apelul redacției, scris de Marx, către muncitorii din Köln, apel în care se spunea: «Redactorii de la „Neue Rheinische Zeitung” vă mulțumesc, la despărțire, pentru simpatia pe care le-ați arătat-o. Ultimul lor cuvînt va fi întotdeauna și pretutindeni: emanciparea clasei muncitoare». În fotografie, manșeta acestui număr.

La mansarda acestei case din vechiul cartier al Bonnului, s-a născut, la 16 decembrie 1770, ca fiu al unui neînsemnat muzicant, cel care avea să devină un titan al muzicii universale: Ludwig van Beethoven.

Mestecau slruincios gumă și priveau cu nedumerire stinca golașă. „Unde e miss Lorelei? Când face plajă și (cu un ton mai jos) în ce costum?... A (cu bruscă dezamăgire), e numai o legendă?... Mister Heine? Cine e ăla?”

Da, Lorelei e o legendă. Ca și comoara Nibelungilor, ascunsă în muntele Lurli, adică tot în stinca lui Lorelei. Pe Nibelungi i-a cîntat Wagner în celebra sa tetralogie, așa cum pe fecioara cu părul de aur a cîntat-o nu numai Schubert, ceea ce este îndeobște cunoscut, ci și Max Bruch într-o operă pe care a compus-o fiind nu avea nici douăzeci și patru de ani.

Dar Rinul nu e numai legendă, e istorie. Istorie a Germaniei și nu numai a ei. Istorie veche, recentă și contemporană.

Fluviu al disputelor franco-germane, Rinul a fost martorul victoriei obținute de armata de francezi descuși și flămînzî ai revoluției din 1789 asupra intervenționiștilor străini, care-și aveau, cum am spune noi azi, baze de agresiune în stăruțele germane. Pentru scurtă vreme, Napoleon a făcut din Rin un fluviu francez. Cîteva decenii mai tîrziu, poetul Bekker clama:

Nu-l vor avea niciodată
Liberul Rin german.

Lamartine a răspuns cu un poem pașnic, în care demonstra că din apa fluviului au băut și francii și teutonii și că nu există nici un motiv de ceartă pentru Rin. În schimb, Alfred de Musset, făcînd aluzie la perioada napoleoniană, scria bătaios:

L-am și avut, Rinul vostru german,
L-am și turnat în al nostru stacan.

La care germanii au răspuns cu șovinul „Wacht am Rhein“¹⁾. Și așa mai departe și așa mai departe. De o parte și de cealaltă, Rinul continuă să fie un simbol al diferendelor politice, economice și militare dintre cele două state vecine.

În 1934, însă, nu a mai fost vorba de nici un simbol. Pe malul Rinului, regiune demilitarizată conform tratatului de la Versailles, au bocănit iarăși cizmele soldățești. Ele erau purtate de viitorii cîmparai ai Franței, dar atunci, în 1934, guvernul francez nu a protestat decît platonice și cu jumătate de gură. Hitler era doar copilul său adop-

1) Veghe la Rin.

ca aparținînd unui... necunoscut!

Dar tot aici — și de lucrul acesta Düsseldorful are mai puține motive de a fi bucuros — s-au născut și s-au dezvoltat marile trusturi „Rheinmetal“, „Mannesman“ și altele, care l-au adus pe Hitler la putere, l-au finanțat, l-au sprijinit cu amîndouă mîinile și tot cu amîndouă mîinile au cules beneficiile de pe urma războiului dezlîntuit de el. Aici, suburbia Benrath a fost unul din cele mai mari centre producătoare de tancuri. De aici, huruind pe șenilele lor, au plecat sinistrele panzere să semene moarte și prăpăd în toată Europa.

Profitorii s-au ales cu profiturile. E adevărat, unii dintre ei au fost declarați criminali de război, dar tribunalele anglo-franco-americane le-au spălat repede-repede toate păcatele. Astăzi, concernul „Mannesman A.G.“ domină din nou asupra Düsseldorfului și Ruhrului. Capitalul american s-a împletit cu cel vest-german și industria de război funcționează iar din plin.

Dar Düsseldorful nu are numai mari monopolști. Populația sa, care trece de 700.000 de oameni, este una din cele mai combative din Germania occidentală. Manifestațiile împotriva remilitarizării țării și a pregătirii unui nou război se țin lanț.

Ceva mai sus, pe malul stîng al Rinului, se află orașul Köln sau, dacă preferați, Colonia. Are aproape aceeași vîrstă cu a erei noastre; l-au întemeiat romanii în secolul I. Catedrala Sfîntul Petru, una din cele mai mari biserici în stil gotic din Germania, a fost construită de-a lungul a mai bine de șase sute de ani. Din 1248, cînd i-a fost turnată temelgia, și pînă în 1880, cînd a fost terminată, generații după generații de arhitecți, meșteri zidari, cioplitori în piatră, sticlari specializați în vitralii, pictori de fresce au trudit la ridicarea și împodobirea ei. Menită să fie o laudă adusă dumnezeirii, catedrala a devenit un nepieritor monument închinat hărniciei, priceperii și geniului celor care au făurit-o.

Un nume care s-a păstrat a fost al unui obscur chimist din secolul al XVII-lea, născocitorul unui lichid plăcut mirositor. Pe chimist îl chema Johann-Maria Farina, iar lichidul a rămas cunoscut ca apă de Colonia.

Dar, după război, la Köln nu mirosea a apă de colonie, ci mai curînd a funingine și cenușă. Pînă nu demult urmele războiului

puteau fi întîlnite încă la fiecare pas. Căci orașul se împarte în două zone foarte distincte: una centrală, destinată locuințelor, și una periferică, destinată industriei. În timpul celui de-al doilea război mondial, aviația anglo-americană a bombardat cu perseverență numai una din aceste zone: cea centrală.

Dintre numeroasele fabrici și uzine ale Kölnului, unele sînt în plină activitate: cele care se ocupă cu prelucrarea metalului, cu construcția de locomotive și vagoane de cale ferată, cu producția de automobile. Apropi, aceea din urmă poartă actualmente un nume de veche rezonanță germanică: Ford! În schimb, construcția de locuințe este aproape inexistentă și pe nenumeratele ruine, singura nuanță veselă o dă verdele bălărilor.

În timp ce mă aflam acolo, am asistat la o grevă a metalurgiștilor, ca protest împotriva condițiilor de cazare. Ei locuiesc și azi, la aproape două decenii de la terminarea războiului, în bărci de scînduri, în care fiecare familie are doar o singură cameră.

Kölnul este un oraș de veche tradiție a luptelor muncitorești. Locuitorii Kölnului citează faptul că aici, între iunie 1848 și mai 1849, Karl Marx și Friedrich Engels au editat ziarul „Neue Rheinische Zeitung“. Patru ani mai tîrziu, tot aici avea să aibă loc și celebrul proces al comuniștilor. După cum se vede, tradiția represiei antimuncitorești este veche și ea.

În Düsseldorf și Köln sînt mulți militari britanici. Presa locală este plină cu știri despre isprăvile „băieților“ în uniformă kaki: ei se îmbată crunt (și nu cu vin de Rin, ci cu whisky scoțian), fac scandal pe stradă, vinează fete, terorizează pe trecători, strivesc pietonii sub „jeep“-urile lor — cu alte cuvinte, se poartă aidoma camarazilor lor americani și francezi din restul Germaniei occidentale. Și ca și aceștia, ei nu pot fi judecați, pentru nici un delict, de tribunalele germane.

Ca în urmă cu o sută de ani, în China capituțașilor!

O mare șosea lichidă

Despre Rin s-ar mai putea spune multe. Pe malul lui se află și actuala capitală a Republicii Federale Germane — Bonn. Dar dacă, peste veacuri, oamenii vor mai vorbi despre acest orașel administrativ, ei nu-și vor aminti

Bărci pescărești în dreptul stîncii lui Lorelei — rusalca Rinului.

Apă de colonie și mirosuri urite

Bazinul Rinului, ca și al micului său afluent Ruhrul, sînt regiuni puternic industrializate. Nodul celor două bazine se găsește la Düsseldorf, pe malul drept al Rinului. Orașul este străvechi și cronicile ne vorbesc despre el încă din secolul al XII-lea. Academia lui de arte s-a bucurat pe timpuri de o mare strălucire. Aici s-a născut Heinrich Heine, marele poet umanist, ale cărui opere au devenit în așa măsură un bun al poporului, încît nici hitlerisții, care-l urau de moarte, nu le-au putut scoate din circulație; ei s-au mulțumit să le declare

că a fost reședința lui Adenauer, Strauss și Globke, ci că acolo s-a născut și a crescut Beethoven și că la universitatea din Bonn a învățat în 1835-1836 tânărul Karl Marx.

Continuându-ne drumul nostru spre izvoarele Rinului, îl găsim alcătuit frontiera dintre Franța și Germania occidentală. Pe malul său stîng se găsește acum Alsacia, alt măr al discordiei între cele două țări. Dar vremurile de azi sînt curioase. Tocmai la Strasbourg, orașul cel mai important al Alsaciei, s-a fixat, încă din 1949, sediul așa-numitului „Consiliu european”, creația artificială a politicianilor occidentali, care prin interese europene înțeleg exclusiv interese capitaliste. Delegații vest-germani se gîndesc ce bine ar fi ca Strasbourg să se numească iar Strassburg, ca în timpul celui de-al doilea război mondial. Delegații francezi știu ce gîndesc colegii lor germani, dar continuă să le zîmbească politico (era să spunem slugarnic), căci Alsacia o fi ea franceză, coaliția cu revanșarii o fi ea monstruoasă, dar obsesia principală rămîne tot anticomunismul.

Și iată că ne apropiem de cea de-a patra țară pe care o scaldă Rinul și care este și locul obirșiei sale: Elveția. Pe malul lui este așezat Baselul, oraș de aprigi neguțatori șvițeri, unde în vremea din urmă a început să se dezvolte și industria ușoară. Istoria își spune și aici cuvîntul: în 1795, la Basel, Europa feudală și monarhică a consimțit pentru prima oară să trateze cu Franța republicană și revoluționară, care și-a recăpătat frontiera naturală a Rinului.

În portul Rotterdam.

În sfîrșit, după ce am admirat cascada pe care fluviul o face la Schaffhausen (patria unor renumiți ceasornicari), după ce am trecut o dată cu Rinul prin lacul Constanța, ajungem în masivul Saint-Gothard, acolo unde se află izvoarele sale.

Lungimea Rinului de 1.360 de kilometri — în cea mai mare parte navigabili — face din acest fluviu o mare și importantă șosea lichidă. Bazinul său, care acoperă o suprafață de aproape 219.000 kilometri pătrați, constituie una din regiunile cele mai bogate și mai industrializate ale Europei.

Din păcate, însă, apele limpezi, adînci și maiestuoase ale Rinului au fost prea adesea înroșite de sînge omenesc. Fluviu al unei zone europene nevralgice, el a cunoscut războaie fără număr, cu tot cortegiul lor de dureri și lacrimi.

Cerul nu este nici azi senin deasupra Rinului. Îl tulbură fumul uzinelor care lucrează pentru noul Wehrmacht vest-german. Îl tulbură exploziile obuzelor trase în cursul manevrelor pe care le fac trupele anglo-franco-americe. Îl tulbură praful stîrnit de tropăiala organizațiilor militariste, revanșarde și neofasciste pe care le patronază Bonnul.

Și totuși nu ar fi greu ca Rinul să devină un fluviu al păcii. Încheierea unui tratat de pace cu cele două Germanii și semnarea unui acord cu privire la dezarmarea generală și totală ar reprezenta importante contribuții în acest sens.

Fie ca singurele victime pe care le va mai cunoaște Rinul să fie tinerii ademeniți de fermele blondei Lorelei.

CARTI

Vera Panova — „Roman sentimental”
E.L.U. — 256 pag.

Reintors după mulți ani pe meleagurile natale, ziaristul Șurka Sevastianov își reamintește anii copilăriei și tinereții sale, anii imediat următori războiului civil, în care cei de-o vîrstă cu el, dornici de fapte eroice, se străduiau să fie la înălțimea generației care înfăptuise Revoluția din Octombrie. Căutînd să întrevadă în viitor contururile precise ale epocii socialiste, tineri ca Șurka, Seomka, Zoia și ceilalți eroi ai cărții luptau totodată să apropie cât mai curînd această realitate. Se afirma cu toată certitudinea: „o să ne ridicăm viața la înălțimea cuvenită!” Și romanul Verei Panova este o filă ce evocă cu lirism tinerețea fără bătrînețe a acestei generații comuniste.

S. Sartakov — „Nu ceda regina”
E.L.U. — 294 pag.

Monologul interior al lui Kostea Barbin — eroul principal al nuvelei — dezvăluie cititorului puritatea morală a acestui tînar muncitor care știe să-și apropie tovarășii, să-i sprijine în momente grele. Prietenia sa cu Șura, colega soției sale, exclude minciuna și compromisul.

Olga Berggolț — „Stele în plină zi”
E.L.U. — 254 pag.

„Să vedeți o parte din voi în adîncul sufletului pe care l-am deschis în fața voastră” — se adresează scriitoarea cititorilor, referindu-se la țelul cărții sale. Cu pasiune și luciditate, cu nostalgia anilor ce au trecut în iureș, dar și cu imensa bucurie a idealului înfăptuit, socialismul, însemnările și meditațiile scriitoarei sovietice transmise cititorilor, prin izbutite imagini artistice, o vastă experiență de viață.

„Scurtă enciclopedie literară”

Lucrarea, apărută în U.R.S.S., cuprinde în ansamblul ei douăsprezece mii de articole, înfățișînd noțiuni de bază din istoria și teoria literaturii, din lingvistică, ca și studii sintetice privitoare la literatura diverselor popoare. În uriașul tablou al literaturii mondiale, alături de reprezentanți de frunte ai diverselor literaturi, naționale, sînt citați și mulți scriitori romîni, printre care poeții Văcărești, Gr. Alexandrescu, V. Alecsandri, N. Bălcescu, T. Arghezi, G. Bogza, T. Vianu, M. Beniuc, M. Brestiașu, M. Banuș etc.

AGENDA

● În orașul Lvov se desfășoară anual o frumoasă manifestare culturală, intitulată „Festivalul artelor”. În acest an printre oaspeții locuitorilor din Lvov s-au aflat actori cunoscuți de film, ca: Boris Andreev, Piotr Glebov, Liudmila Hiteeva, Nadejda Rumeașeva, Nikolai Ribnikov, Marina Ladnina, Mark Bernes și alții, care au interpretat scene din filmele lor, au vorbit spectatorilor despre creația și despre planurile lor de viitor. În fotografie: actorii Nikolai Ribnikov și Nadejda Rumeașeva în mijlocul unui grup de admiratori ostași.

● Mai mult de 250 de scenarii de film au participat la un concurs organizat la Kiev în cinstea marilor sărbători a lui Octombrie de Ministerul Culturii al R.S.S. Ucrainene, în colaborare cu cîteva uniuni de creație. Premiul principal a fost acordat autorilor Lina Kostenko și Arkadi Dobrovolski pentru scenariul „Controlați-vă ceasul”, închinat vieții și creației poetilor-ostași căzuți în Marele Război pentru Apărarea Patriei. Dată fiind valoarea deosebită a acestui scenariu, el a și fost pus în lucru la studioul A. Dovjenko din Kiev. Regia acestui film a fost încredințată unui debutant — poetul Nikolai Vingranovski.

● În cinstea celei de-a 45-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în capitala R.S.S. Ucrainene va fi deschisă în curînd o mare expoziție de grafică cuprînzînd lucrări ale graficienilor ucraineni din 1917 și pînă în prezent. În acest scop o comisie însărcinată cu selecționarea vîltoarelor expozate a început cercetările în muzeele din Kiev, Lvov, Harkov, Odessa și în atelierele artiștilor plastici din republică.

● La teatrul de dramă din orașul Sverdlovsk se reprezintă în această stagiune numeroase lucrări dramatice originale, printre care „Oceanul” de Al. Stein, „Rapsodia albastră” de N. Pogodin, „Al patrulea” de K. Simonov și „Moartea poetului” de V. Soloviov. Această din urmă piesă este închinată vieții și operei marelui poet rus A.S. Pușkin. „Moartea poetului” este pusă în scenă de regizorul V. Bitiučki și prilejuește actorului G. Șevcenko (în fotografie) o creație remarcabilă.

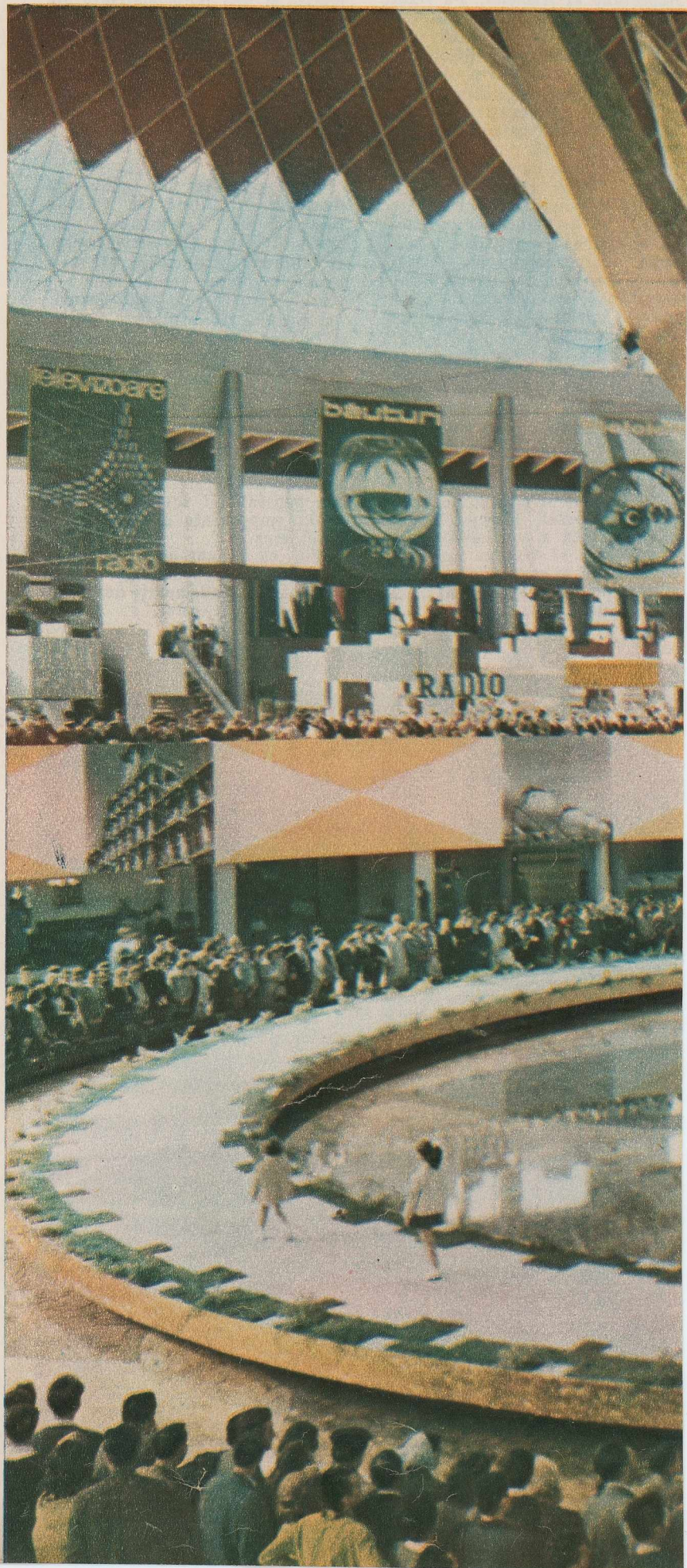
PARA

În dreptul fiecărui stand — discuții, păreri despre noile produse.

Al 4-lea pavilion de mostre

De două ori pe zi — parada model.
Fotografiile de S. STEINER

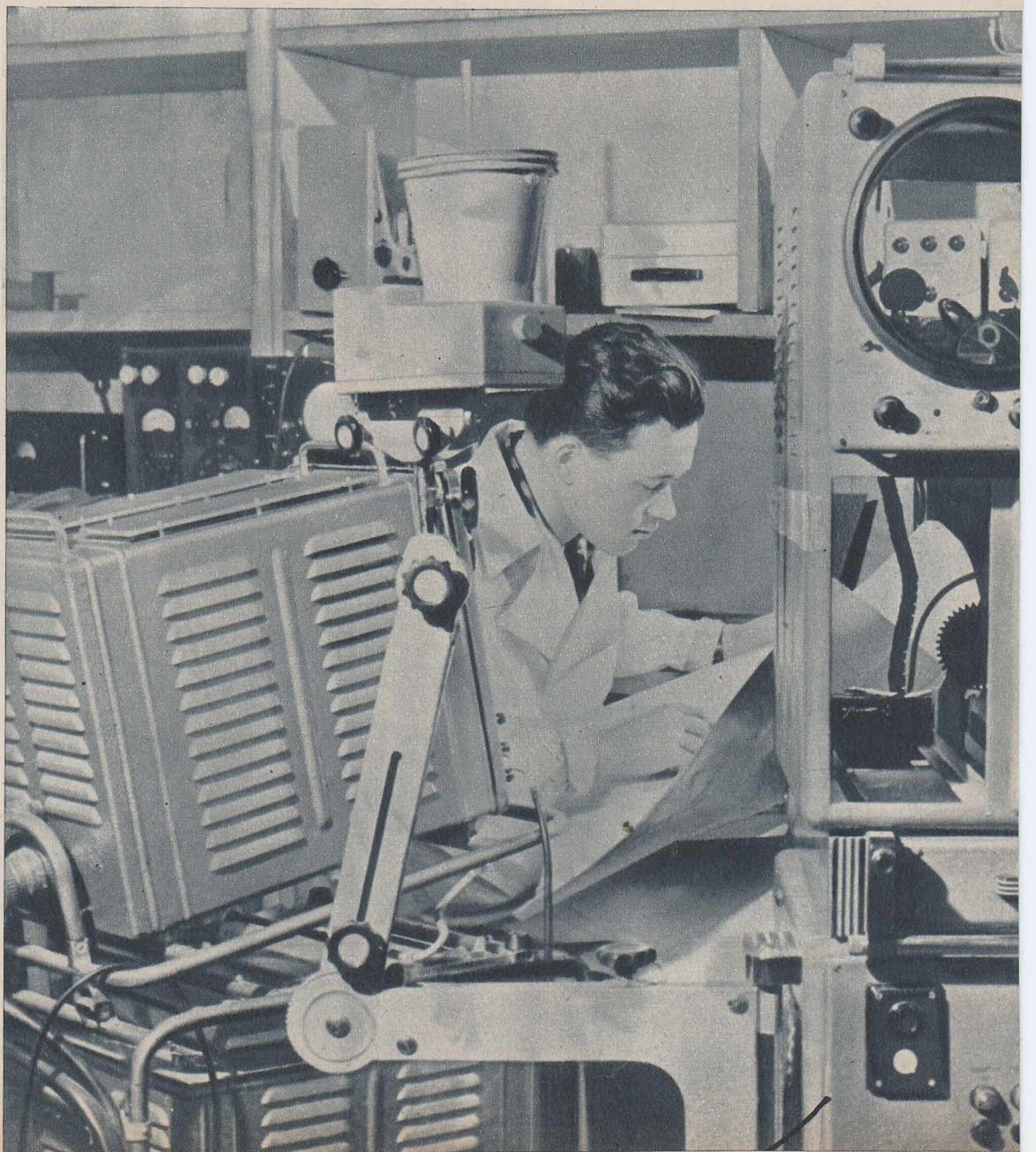
A NOUITĂȚILOR

Succesele dobândite în ultimii ani pe tărîmul științelor tehnice au exercitat o mare influență asupra dezvoltării biologiei și medicinei. De aceste succese au beneficiat în primul rînd metodele de diagnostic și tratament.

ÎNGÎNERUL ÎN CABINETUL MEDICAL

● ÎNTRE FIZIOLOGIE ȘI ELECTRONICĂ ● RADIOTELEMETRIA STUDIAZĂ ORGANISMUL ÎN MIȘCARE ● MICROUNDELE „PALPEAZĂ” CORPUL OMULUI ● ULTRASUNETE ÎN LOC DE... BISTURIU ● ROENTGENCINEMATOGRAFIA ȘI POSIBILITĂȚILE DE EXPLORARE A ORGANELOR BOLNAVE ● „MEDICI-ROBOȚI”

Ultrasunetele joacă un rol tot mai important în diagnosticarea și tratamentul diferitor boli. Ele sînt de un deosebit folos medicului în special în detectarea tumorilor. Acestui scop îi este destinat și complicatul aparat din fotografie, aparatul „UZD-4”, de construcție sovietică.

...P

Pacientul este introdus într-un cabinet medical care seamănă mai mult cu sala tablourilor de comandă dintr-o uzină decît cu o cameră de consultații dintr-o instituție sanitară. El privește o sumedenie de aparate și mașini, toate emailate, nenumărate fire care se încrucișează, un pupitru de comandă plin cu multe butoane de culori diferite.

— Și acum vă rugăm să luați loc; inginerul va veni imediat!

Pacientul se așază comod într-un fotoliu, care în aparență nu prezintă nimic deosebit. Peste cîteva minute intră în cabinet un om îmbrăcat în halat albastru, care în loc de stetoscop ține în mînă... o riglă de calcul. El se apropie de bolnav și, fără a-l deranja din fotoliu, îi leagă la mîni și picioare cîte o „brățară” de la care pornesc fire. Apoi îi îmbracă pe cap o cască din material plastic transparent, prevăzută de asemenea cu o sîrmă de legătură.

În sfîrșit, omul în halat albastru apasă pe cîteva din butoanele pupitrului de comandă. Se aprind beculețe, se aude un zumzet slab și după cîteva minute totul se oprește.

— Gata, tovarășe! — exclamă omul în halat albastru. Vi s-au făcut toate analizele cerute de medic, toate radiografiile, inclusiv cea a dinților, electrocardiograma și electrogastrograma; ați fost chiar măsurat și cîntărit...

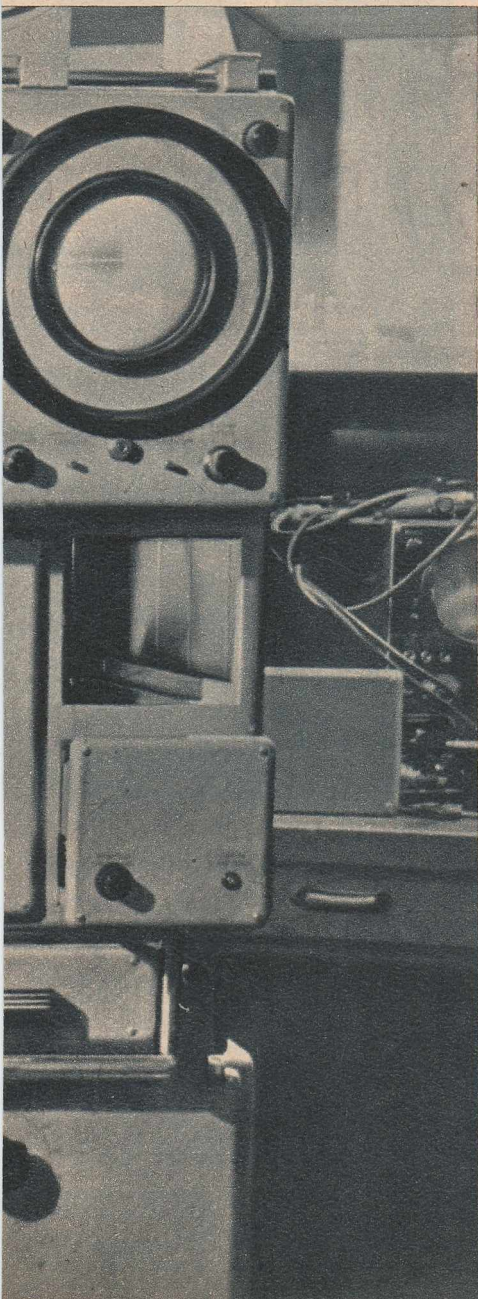
Pacientul, fiind la primul examen de acest fel, vădește o justificată nedumerire:

— Cum? Nu înțeleg! Cine și cînd a realizat toate aceste operațiuni?

— Disponem aici de o adevărată combinație de diagnostic — îl lămurește inginerul medical. În timp ce d-ta te aflai în fotoliu, ea a

„Videotelefoanele”, ca cel din fotografia noastră, în curs de experimentare, se introduc în clinicile sovietice pentru a da posibilitate rudelor și cunoscuților să se întrețină cu bolnavii în cazurile cînd contactul direct nu este recomandabil.

fost pusă în mișcare. D-ta n-ai simțit nimic, dar corpul ți-a fost străbătut de tot felul de raze, de unde ultrasonore și de impulsuri electrice. Avem astfel o imagine completă a stării sănătății d-tale. Imediat o vom duce medicului consultant, care o va interpreta...

MAȘINA UNIVERSALĂ DE DIAGNOSTIC

Scena relatată mai sus aparține deocamdată domeniului ficțiunii. Dar unde se găsește astăzi hotarul dintre literatura fantastică și uimitoarele cuceriri ale științei? Nu-i de loc ușor de răspuns la o asemenea întrebare, cînd cele mai impetuoase visuri ale omenirii se transformă, rînd pe rînd, în realități.

Astfel străvechea artă a lui Esculap a devenit tributară celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Inginerul a pătruns în cabinetul medical și, construind noi aparate, ajutînd chiar la mînuirea lor, a transformat radical vechile metode de diagnostic. Din multitudinea realizărilor puse la punct în ultimul timp de ingineri și tehnicieni, în colaborare cu biologi și medici, vom prezenta astăzi doar cîteva.

Electronica a fost poate prima care a furnizat medicinei aparate sensibile de diagnostic. Dar mult timp, electrocardiograful și electroencefalograful erau singurele aparate care, în medicină, se bucurau de avantajele tuburilor electronice. În prezent însă aproape nu există domeniu al cercetării medicale în care electronica să nu-și spună cuvîntul.

Au apărut chiar... precursori ai combinei medicale descrise la începutul acestui articol. Savantul sovietic K.P. Buteiko din Novosi-

birsk a prezentat recent o asemenea mașină formată din 14 aparate electronice care, lucrînd concomitent, înregistrează automat 12 electrocardiograme, viteza inspirației și a expirației, cantitatea de oxigen inspirat și de bioxid de carbon expirat, pulsația sîngelui în artere etc.

Un alt aparat asemănător a și început să fie produs în serie de Uzina de aparataj medical din Leningrad: „poligrafal chirurgical radioelectronic”, care înregistrează mersul proceselor vitale ale pacientului în timpul operației. Chirurgul este astfel informat în timpul intervenției, cu ajutorul unor grafice, asupra funcționării inimii, a activității bioelectrice a creierului, a nivelului tensiunii arteriale, a pulsului, temperaturii și respirației bolnavului.

Dar în afara acestor „giganți”, electronica a furnizat medicinei și aparate „liliputane”, care pot fi... înghițite sau introduse în diferite cavități ale organismului. Inginerii din R.D.G. au construit o radiopilulă miniaturală cu un diametru de numai cîteva milimetri. Înaintînd pe tubul digestiv, micul „laborator” culege informații despre temperatura internă a organismului, despre aciditatea stomacală și transmite aceste date prin radio unor aparate înregistratoare. Aparatele miniaturale pot fi introduse chiar și într-un dinte artificial. De acolo, ele informează pe medici cum mestecă omul, cu ce putere, cu ce pauze, ce presiune suportă maxilarele etc.

Alteori, aparatele electronice sînt chemate să execute analize biochimice complicate.

Unul din mijloacele curente de investigație a organismului este examenul compoziției

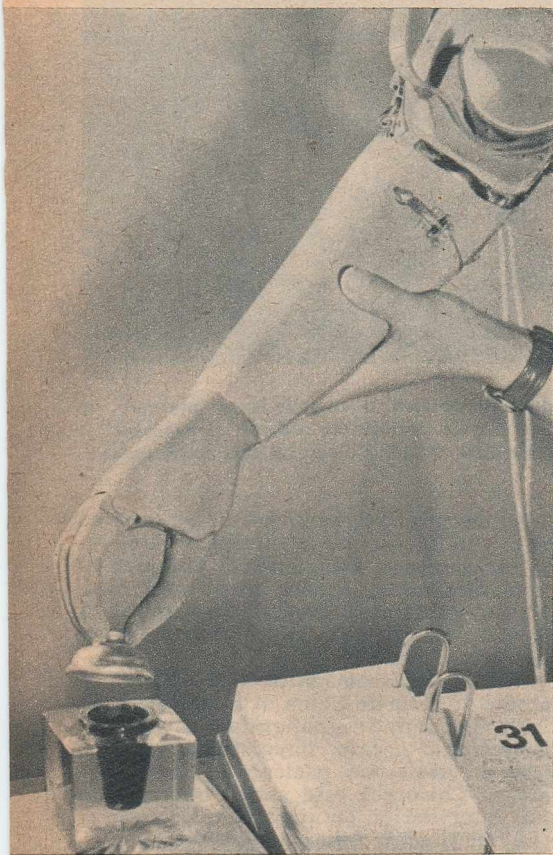
singelui. Metoda folosită pînă acum, „citierea” la microscop a elementelor care se găsesc într-o picătură de sînge, calculul proporției lor, observarea formei și culorii globulelor roșii și albe, ca și descoperirea altor elemente ca: microbi, celule patologice etc., cere multă muncă și timp. Pentru a simplifica această analiză laborioasă, la Institutul de biofizică al Academiei de științe a U.R.S.S. s-a construit un „analizator electronic de calcul al microstructurilor biologice”. Între altele, aparatul „memorează” formele elementelor biologice, le compară și pune în evidență pe cele „suspecte”.

Un aparat asemănător a fost realizat de Institutul pentru tehnică electromedicală și radiologică din Ilmenau (R.D. Germană). Folosind acest aparat, durata numărării globulelor roșii scade la zece secunde, în loc de 5-10 minute cîte sînt necesare în condițiile obișnuite. Aparatul poate stabili nu numai numărul, ci și categoriile de forme ale globulelor, prezentînd medicului o diagramă precisă în numai șapte minute.

CONSULTAȚII LA DISTANȚĂ PRIN RADIO

Undele-radio și-au găsit și ele variate întrebunțări în tehnica medicală, care le utilizează pentru diagnos-

Această proteză, care poate fi acționată de biocurenții brațului, permite mișcări foarte fine. În U.R.S.S., la Institutul central de cercetări asupra protezelor, se studiază intens modalitățile de folosire a biocurenților pentru asigurarea unei mai bune funcționări a protezelor.

ticul la patul bolnavului, pentru stabilirea diagnosticului la distanță etc.

Pentru a preciza stadiul în care se află hipertensiunea arterială și alte boli vasculare, medicul trebuie să cunoască date precise cu privire la starea vaselor sanguine din creier și din organismul omului. Pînă de curînd, aceste date erau obținute cu tensiometrul, un aparat binecunoscut de mai toți bolnavii, sau prin cercetarea fundului de ochi. Relațiile obținute nu sînt însă întotdeauna suficiente pentru precizarea diagnosticului.

Anul trecut, la Institutul de medicină experimentală al Academiei de științe a R.S.S. Letone s-a elaborat o metodă de cercetare directă a circulației din creier cu ajutorul undelor-radio (hertziene). Pentru aceasta sînt folosiți electrozii unui generator care sînt fixați pe craniul bolnavului. Undele trec prin creier și întîmpină o anumită rezistență care poate fi înregistrată grafic. Se obține astfel o imagine a circulației cerebrale care permite să se aprecieze starea vaselor mari și mici din creier.

Noua metodă a dus la importante concluzii practice. De pildă s-a constatat că vechiul tratament cu băi de hidrogen sulfurat recomandat bolnavilor hipertensivi nu este eficient. Ameliorarea produsă de aceste băi, ca rezultat al lărgirii „calibrului” vaselor periferice, este însoțită de strîmțarea vaselor „centrale”, ceea ce poate duce la accidente cerebrale.

Datorită radiotehnicii, au fost create de asemenea primele aparate care permit înregistrarea și studierea modificărilor din organismul omului chiar în condițiile naturale ale vieții, adică în timpul muncii și al activității intelectuale, sportive, în timpul somnului etc. Iată cîteva exemple:

Un emițător de radio miniatural, un amplificator electrocardiografic și o antenă minusculă sînt montate pe un „coif” purtat de pacient. Datele sînt transmise unui receptor stabil înzestrat cu un dispozitiv de înregistrare. Acest teleelectrocardiograf, care face posibilă urmărirea cordului și a vaselor sanguine ale omului aflat în mișcare, este folosit pentru controlul adaptării muncitorilor la diverse procese de producție sau pentru urmărirea sistemului cardiovascular al unor sportivi care se antrenează. Medicul poate cunoaște astfel „pe viu” comportarea organismului în diverse condiții de efort de la o distanță de mai mulți kilometri.

Modificările fiziologice din organismul copiilor, precum și activitatea electrică a creierului pot fi înregistrate pe aceeași cale grație aparatelor radiotelemetrice. Cercetări de acest fel făcute la Institutul de igienă școlară din U.R.S.S. au dus la stabilirea unor norme științifice de ore de învățatură, odihnă și activitate extrășcolară, menite să prevină oboseala copiilor și să le asigure o capacitate optimă de învățatură.

DE LA RADAR LA MEDICINĂ

O serie de unde din „familia” spectrului electromagnetic, cunoscute sub numele de microunde, și-au făcut de curînd apariția în biologie și medicină. După ce au adus mari servicii aparatelor radar, aceste unde cu lungimi pînă la cîteva milimetri au fost recent preluate... de medici.

Microundele prezintă multe avantaje, fiind ușor de concentrat în fascicule înguste, care pot astfel, ca și în cazul radarului, să fixeze cu precizie un „obiectiv”, de astă dată situat în interiorul organismului.

Într-un articol semnat de A.S. Presman, I.I. Kamenski și N.A. Levitina, apărut nu demult în „Uspehi sovremennoi biologhii”, se dă o listă impunătoare de boli tratate cu succes prin microunde. Cităm după acești autori numai cîteva grupe de afecțiuni: boli ale mușchilor, ale oaselor, ale ochilor, ale dinților, afecțiuni ginecologice, cardiovasculare, boli O.R.L., nervoase, diverse procese inflamatorii. Scala unui aparat de „radar-terapie” cuprinde, după cum se vede, aproape întreaga patologie umană.

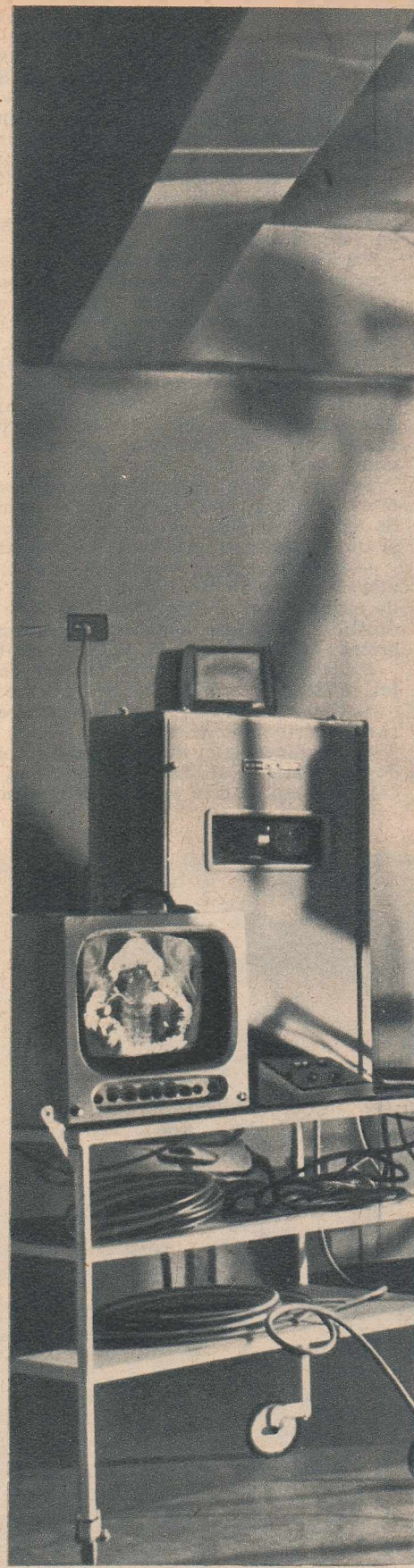
Există, pe de altă parte, aparate radar adaptate și pentru precizarea diagnosticului. Un astfel de aparat de mică putere poate cu ușurință să „pâlpeze” creierul și să descopere o tumoră cerebrală sau o deficiență de conformație congenitală.

DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT ULTRASONIC

Un alt element al tehnicii moderne, undele ultrasonore, și-a făcut intrarea în arsenalul medicinei contemporane. Aceste unde sînt, după cum se știe, vibrații mecanice de înaltă frecvență (peste 20.000 de vibrații pe secundă). Ele pot „traversa” organismul omului și această proprietate este folosită pentru a pune un diagnostic sau a trata diverse afecțiuni. Astfel, ultrasunetele constituie o metodă prețioasă în descoperirea calculilor (pietrelor) din vezica biliară sau din rinichi. Mai mult, au fost construite chiar aparate care permit „descompunerea” calculilor, fără nici un fel de durere, în interiorul organismului. Bolnavii elimină „pietrele” pulverizate pe cale naturală, fără a mai fi supuși intervenției chirurgicale.

Menționăm, în paranteză, că ultrasunetele își găsesc interesante aplicații și în zootehnie. La Institutul de zootehnie și medicină veterinară din Novocerkask (R.S.F.S.R.) a fost pus la punct un aparat cu ultrasunete pentru determinarea stării de îngrășare a animalelor. Aparatul apreciază rapid calitatea porcinelor sub raportul cărnii și al slăninii. El măsoară astfel valoarea... alimentară a animalului, calculînd grosimea slăninii și a mușchilor în orice parte a corpului, cu o precizie de 0,6 mm.

După părerea multor specialiști, undele ultrasonore sînt chemate în viitor să contribuie la diagnosticarea și vindecarea bolilor. Detectarea tumorilor este unul din cazurile în care ele îl pot ajuta pe medic la stabilirea diagnosticului. În controlul fracturilor osoase, ele pot aduce de asemenea servicii prețioase. Oșul fracturat este, de fapt, o „piesă defectă”, pe care undele ultrasonice o detectează imediat, așa cum descoperă fisurile existente în unele piese metalice. În unele cazuri folosirea ultrasunetelor se poate do-

vedi mai simplă și mai rapidă decît radiografierea.

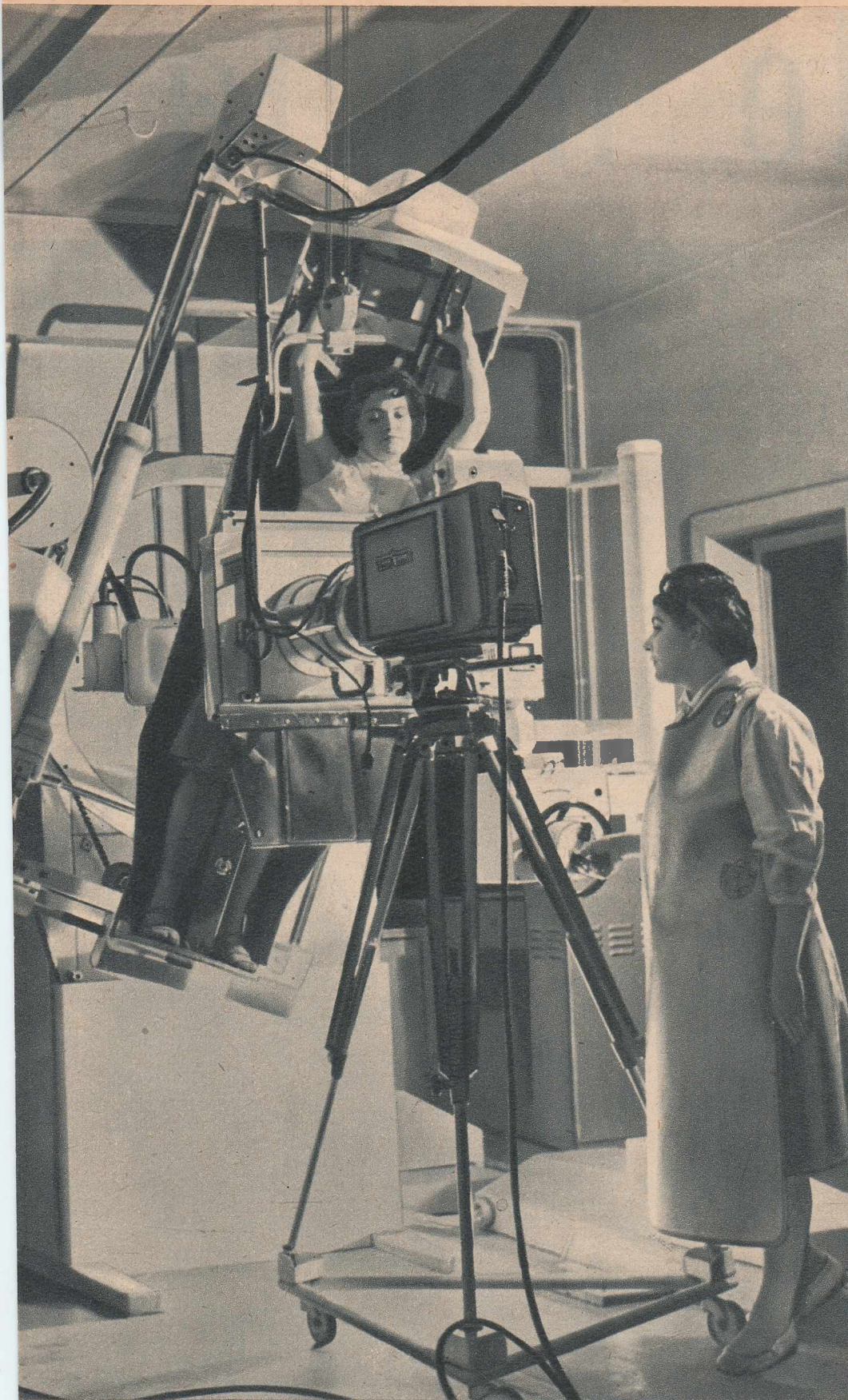
SE FILMEAZĂ... INTERIORUL ORGANISMULUI

Cele mai multe din metodele de diagnostic clasice nu oferă medicului decît un „portret static” al „personajelor” din universul lăuntric al organismului uman. Pentru a cunoaște însă evoluția unei leziuni, modul de a reacționa la diverși agenți fizici sau chimici, precum și ritmul proceselor biologice, savanții au vrut să aibă o imagine dinamică a „lumiî nevăzute” din interiorul corpului uman.

În acest scop au fost create „camere cinematografice” minuscule, care pot fi ușor introduse în organism, și sisteme de iluminat speciale pentru înregistrarea unor imagini corespunzătoare.

Au fost construite, de asemenea, aparate cinematografice de luat „vederi” în cursul intervențiilor chirurgicale și de pe ecranul radiologic.

Și la noi în țară există asemenea dispozitive, fie cuplate cu ecranul radiologic, fie dispozitive cu ajutorul cărora se poate filma ecranul unui televizor, în prealabil cuplat cu ecranul radiologic sau cu sonda

Cinematografia a fost folosită cu succes și în laboratorul de culturi de țesuturi din cadrul Institutului de inframicrobiologie al Academiei R. P. Române. Aci s-a construit de către dr. M. Ianculescu și ing. Alexandru Gaspar, de la studioul „Al. Sahia”, un aparat original care permite examinarea continuă, în dinamică, fotografierea și filmarea diferitelor procese fiziologice sau patologice la nivelul celulei. Cu ajutorul acestui dispozitiv s-au realizat câteva microfilme, urmărindu-se efectul unor virusuri (herpetice, rujeolic, poliomielitice ș.a.) asupra celulelor vii.

ENIGMELE CREIERULUI ȘI MAȘINILE CIBERNETICE

În sfârșit, cibernetica oferă în prezent medicinei un ajutor din ce în ce mai prețios și mai multilateral. Mașinile cibernetice pot „imita”, în anumite condiții, funcțiile celulelor vii, devenind astfel posibilă experimentarea celor mai complicate procese fiziologice. Cercetătorul sovietic G.I. Djanelidze a reușit, de pildă, să imite procesul de conducere a impulsurilor de excitație în nervii optici pe o „schemă” cibernetică. El a construit un dispozitiv asemănător conductorului și centrului nervos; apoi, prin calcule, a determinat modul de trecere a impulsurilor nervoase în nervii optici. A.V. Lebedinski și M.I. Mihelson au studiat pe modele cibernetice elasticitatea musculară.

Mașinile cibernetice și-au început și cariera de „medici-roboti”: unul din aceștia, creat de un grup de oameni de știință din Ucraina, servește de pe acum la diagnosticarea bolilor de inimă. În „memoria” mașinii este fixat un „bagaj” de 110 simptome ale bolilor cardiovasculare. Operatorul comunică mașinii, cu ajutorul unor comutatori, simptomele bolii și peste câteva secunde se aprinde un beculeț roșu cu inscripția diagnozei. Desigur, cu aceasta munca medicului nu s-a terminat, ci abia începe, cu atât mai mult cu cât însăși justetea diagnosticului „electronic” urmează să fie confirmată în cursul tratamentului.

Interesant este faptul că mașinile cibernetice pot descoperi chiar boli noi, necunoscute în știință. Un astfel de caz, citat în cartea „Probleme de cibernetică în biologie și medicină” de V. D. Moiseev, s-a întâmplat în Statele Unite ale Americii. Iată despre ce este vorba: unii piloți ai aparatelor care zboară cu viteze mari aveau halucinații foarte periculoase, care determinau avarii și catastrofe. Cele mai minuțioase examene medicale nu au putut să prevadă în creierul cărui din tinerii piloți, în aparență perfect sănătoși, va apare „fisura” fatală. Atunci electroencefalogrammele lor — sute de metri de înregistrări ale biocurenților cerebrali — au fost date spre analiză mașinilor cibernetice. Și mașina a izbutit să pună în evidență o deviere de la normal extrem de fină, care întrecea posibilitățile de detectare ale celui mai experimentat medic.

Colaborarea dintre medicină și tehnică, dintre medici și ingineri se află abia la început. Dar de pe acum, mii de cercetători entuziaști, care lucrează în uzine, în laboratoare, în institutele de medicină, au inventat aparate care îl ajută pe medic să găsească un răspuns rapid și precis la tradiționala întrebare „Ce vă supără?” Și de acest răspuns depinde aplicarea unui tratament eficace.

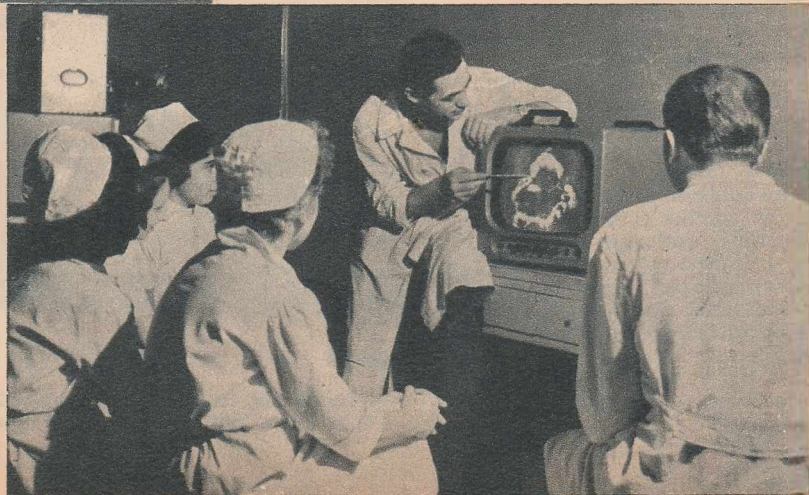
Dr. Em. ROMAN

de biopsie. Se obțin astfel secvențe care redau dinamica organelor interne ale corpului omenesc, bineînțeles selecționându-se, printr-un permanent și concomitent control vizual direct, momentele cele mai caracteristice ale dinamicii organelor investigate. Cinematografia ca metodă de diagnostic reprezintă, așadar, un important salt calitativ în cercetarea medicală, având meritul că „animă” imaginea statică realizată prin examenele obișnuite.

În țara noastră această metodă a fost pusă în practică, pentru prima dată, la spitalul „Vasile Roaită” din Capitală, în clinica medicală condusă de prof. dr. Spîrchez, unde s-a și realizat un film medical complex. Filmul s-a bucurat de frumoase aprecieri peste hotare, fiind distins și cu medalia de aur a Festivalului filmului medical de la Pavia (Italia).

Chirurgia beneficiază de asemenea de această metodă, cu deosebire că, în acest caz, se filmează desfășurarea unei intervenții efectuate asupra unui organ scos „la lumină”, în afara cavității abdominale sau toracice. Filme de acest gen s-au realizat și în diverse clinici chirurgicale din țara noastră. Ele prezintă, în afară de un interes pur științific, și o mare utilitate didactică, oferind studenților și tinerilor chirurghi posibilitatea de a urmări în amănunțime, în toată succesiunea lui un procedeu chirurgical complicat.

La spitalul „Vasile Roaită” studenții au posibilitatea să urmărească prin televiziune examenul radiologic care se efectuează într-o sală alăturată. Este una din interesante aplicații ale roentgen-televiziunii.

Puștiule, hai la ta

V

lăduț merge la plimbare numai cu tata. Zice că s-a făcut băiat mare (7 ani) și nu se cuvine să se țină de fusta mamei și a surorii sale.

— Spune, Vlăduț, de ce-l iubești pe tata mai mult?

— Că m-a dus la moșu' cu luneta să-i văd pe cosmonauți.

Numai că lucrurile aveau să se încurce nițel. Vlăduț a rămas lângă moșu' cu luneta, iar tatăl său s-a dus la „Delta Dunării” să ia un sfert și un sifon, adică un șprîț. Dar sfertul s-a făcut jumate, apoi trei litre, un kilogram... Au trecut două ceasuri, Vlăduț a rămas cu ochii pironiți spre cer, iar tatăl său cu paharul în mână. În sfârșit, cînd a venit tatăl, nu mai era copilul. Un cetățean, pe care mama lui Vlăduț îl invocă în caz de necumîntenie, l-a apucat pe Vlăduț de mînă:

— De ce plîngi?

— M-am pierdut de tata.

— Știi să mergi singur acasă?

— Nu, că stau departe.

— Atunci vrei să vii cu nenea?

Cu suprema lui curiozitate, Vlăduț a întreat:

— Unde?

— La televizor.

Gheorghită e ceva mai mare decît Vlăduț. Dar și lui Gheorghită i-a fost dat să rămînă fără tată două zile. Pornise din Transilvania, împreună cu tatăl său, spre București, la un unchi. În tren, după ce a mîncat pîtă și slană, băiatului i s-a făcut o sete grozavă. În gară la Brașov a zis:

— Mor de sete.

Tatăl său a coborît să ia o sticlă cu apă. Și coborît a fost. Înghesuiala de la fîntînă i-a furat trenul de sub nas. A rămas omul cu sticla în mînă, năuc:

— Mă, bate-l doamne de șerpe, că zboară, nu altceva. Am rămas fără prunc. No, lasă că m-oi sui în alt tren.

În compartiment Gheorghită plînge de i se rupe inima. Observă semnalul de alarmă și e gata să facă ce a făcut domnu' Goe.

— Nu se poate, băiețuș, nu-i voie să pui mîna acolo — îl avertizează cineva.

În Gara de Nord, printre lumea pestriță și străină, Gheorghită plînge și mai amarnic.

— Tătuțul meu, tătuțul meu...

Vecinii de compartiment l-au consolat pe Gheorghită și l-au încredințat grijii unui om în uniformă. Acesta a dat un telefon la un coleg de-al lui și Gheorghită a fost condus spre centrul Bucureștiului, unde un alt om — tot în uniformă — i-a luat un mic „interogatoriu”: cum îl cheamă, cine-i tatăl său, cum a ajuns în București? Puștiului i s-au umezit genele.

— Nene, n-am furat nimic.

— Știu, Gheorghită, că n-ai furat.

— Atunci de ce m-ai adus la miliție?

— Ca să nu te pierzi.

— Tătuțul meu, tătuțul meu, m-am pierdut de tătuțul...
— Nu-l nimic, pușor! Hai și-o să-l găsim pe tăticu'.

Tovarășa educatoare citește o povestire științifico-fantastică.

evizor!

— Păi aici vin numai oamenii răi, care se bat și care fură.

— Nu-i adevărat. Cine ți-a spus așa?

— Mama. Când fac vreo boro-boată mama mă amenință: „Dacă nu te astîmperi, chem milițianul!”

.....
La Miliția Capitalei am întîlnit și alți copii rătăciți temporar din diverse motive. Doru, de pildă, a dormit o noapte la miliție din pricina unui meci în nocturnă. Să vedeți cum a fost. Maică-sa i-a dat bani ca să-și cumpere bilet de meci. Numai că Doru a topit toți banii pe înghețată. Nevoind să renunțe la meci, el a găsit totuși soluția de a fi spectator. S-a dus la un vecin de-al său, cu mult mai mare (20 de ani), și l-a implorat:

— Nene, dacă nu văd meciul în nocturnă, nu mai dorm o săptămînă. Te rog frumos, ia-mă pe biletul dumitale.

Vecinul l-a luat. După zece minute, vecinul se uită în dreapta, în stînga. Doru, nicăieri. Îl caută pe Doru între zecile de mii de oameni. Meciul s-a sfîrșit. Doru nu-i.

În ce-l privește pe Doru, s-a învîrtit cît s-a învîrtit prin preajma stadionului, pînă cînd s-a întîlnit cu omul în uniformă.

— Ce-i cu tine, puștiule?

— Am pierdut biletul de meci!

— Ce vrei să mai faci cu el? Meciul s-a terminat.

Peste trei sferturi de ceas, Doru era la Miliția Capitalei. Nimeni nu-i cerea nici un fel de socoteală, dar el era nespus de dulce în minciuna sa.

— Zău, nene, c-am avut bilet, zău... Dumneata cu ce echipă ții?

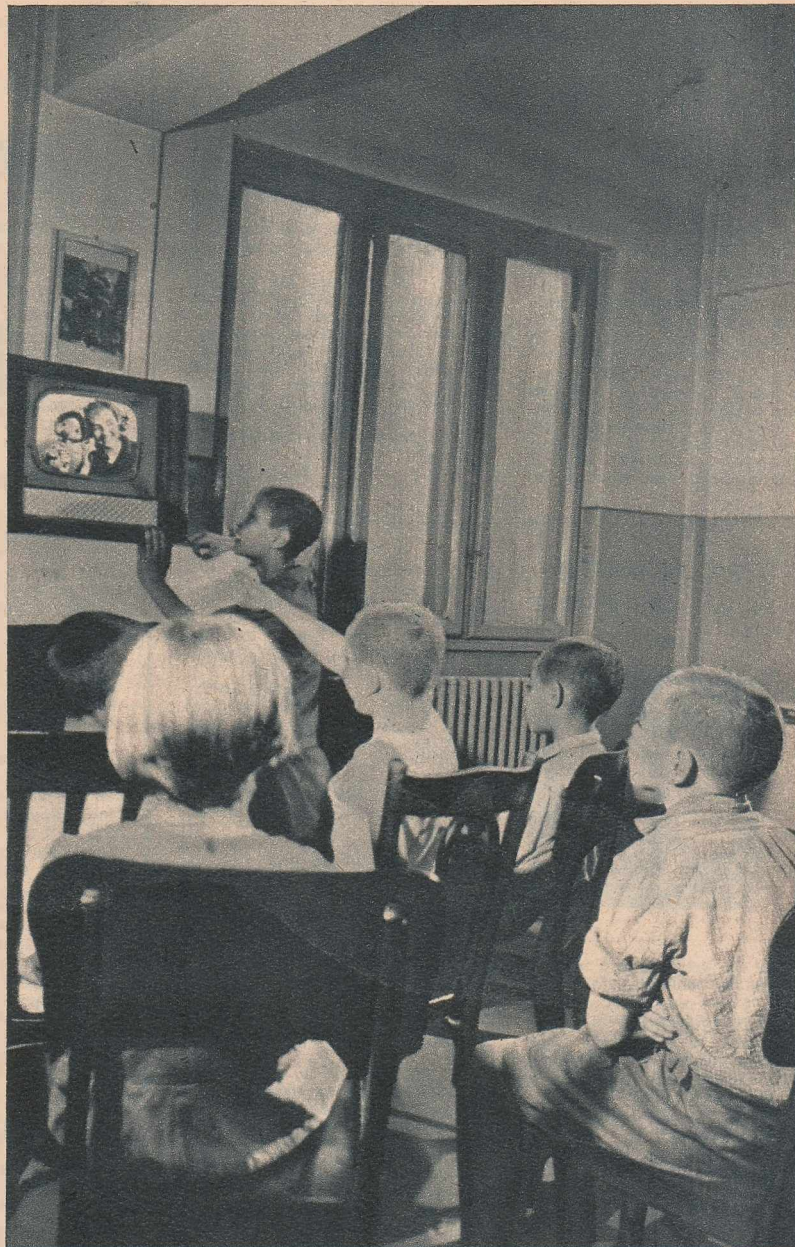
Fiindcă era transpirat și prăfuit, Doru a fost invitat să se spele, după care a cinat, fiind apoi spectatorul programului transmis la televizor.

Așadar, la Miliția Capitalei e o cameră pentru copii. Unul s-a pierdut de mama sa în piață, altul a venit din provincie și s-a rătăcit, altul a fost uitat de tatăl său în cofetărie (fiindcă tata s-a întîlnit cu un prieten și s-a dus la bufetul din colț, fapt pentru care și el a parcurs cu greu drumul spre casă) etc., etc. Se întîmplă. Se pierd copiii. De multe ori din cauza părinților. Numai pentru cîteva ore sau cel mult cîteva zile se pierd. Îi găsește miliția. Aici, la miliție, pînă cînd sînt redați familiilor, copiii se bucură de o îngrijire deosebită.

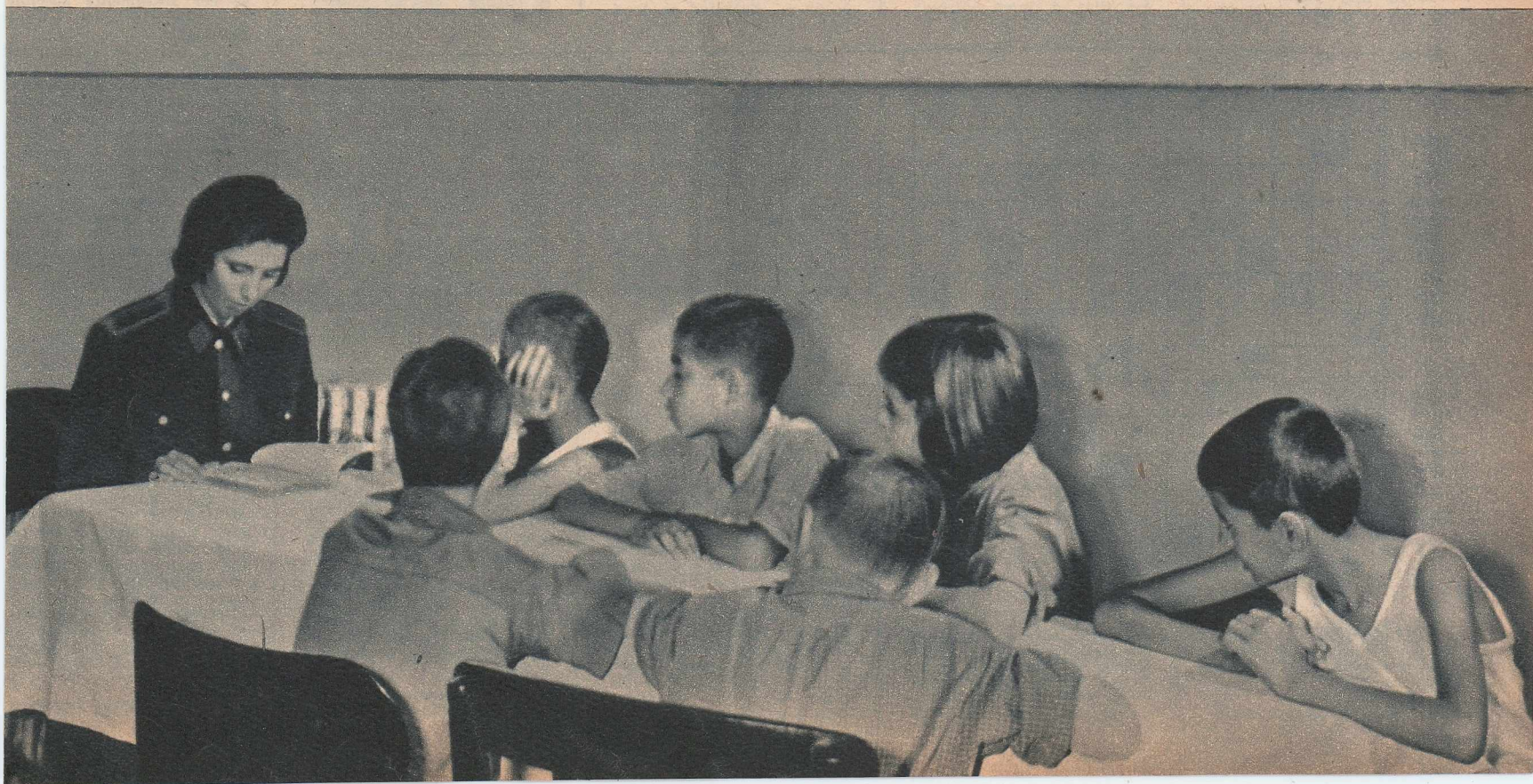
Rogu-vă, stimate mame: cînd prislea al dumneavoastră face vreo trăsnaie, nu-i mai spuneți: „Cumințește-te, că te ia milițianul”. Zău, nu-i mai spuneți așa. Dacă totuși fiul dumneavoastră, dintr-un motiv sau altul, se rătăcește — poate chiar din lipsa dumneavoastră de supraveghere — el ajunge la miliție. Dar nu ca un delincvent. Simplu: ca un copil rătăcit. E drept, pentru o seară sau două copilul n-are alintul familiei. Are în schimb grija și dragostea statului nostru, are grija și dragostea lui nenea milițianu', care-i spune după cină:

— Puștiule, hai la televizor!

George CIUDAN
Fotografii de A. COPOS

Acum, toți copiii sînt numai ochi.

Popestea vorbei

UNA DIN CELE ȘAPTE MINUNI

În Asia Mică, și anume în orașul Halicarnas din țara numită în antichitate Caria, se ridică pe vremuri un impunător monument funerar, înalt de 42 de metri. În partea de sus, monumentul se termina cu o piramidă în vârful căreia străjuia statuia unui rege. Construcția aceasta a fost terminată în anul 352 înaintea erei noastre, la porunca reginei Artemisia, pentru a eterniza amintirea soțului ei, Mausolos. Prin dimensiunile sale neobișnuite, ca și prin frumusețea sculpturilor care îl împodobeau, mormintul lui

Mausolos a ajuns repede celebru, devenind prototipul de construcție funerară uriașă închinată unui personaj ilustru. Cei vechi îl numărau printre cele șapte minuni ale lumii.

Și ce a rămas din această minune? În afară de câteva fragmente de sculpturi, conservate la „British Museum” din Londra — doar un cuvânt: mausoleu. Dar cine își mai amintește de regele Mausolos, obscurul personaj al antichității, când aude sau folosește cuvântul mausoleu?

Sorin STATI

VIAȚA NOASTRĂ, ÎN... CIFRE

● Să presupunem că am ajuns la respectabila vîrstă de 75 de ani. Aruncînd o privire retrospectivă, să încercăm să calculăm cum ne-am folosit timpul liber. Vom ajunge la următoarea concluzie statistică:

- 25 de ani i-am consacrat somnului.
- 5 ani i-am petrecut în mijloacele de transport în comun sau deplasîndu-ne în propria locuință.
- 5 ani i-am dăruit ocupației de a... mîncă.
- Alți 5 ani ne-am îmbrăcat, dezbrăcat, spălat, pleptănat etc.
- 4 ani în șir, dacă e cazul, am fumăt.
- Nu mai puțin de 2 ani am... așteptat (aici nu

se socotesc ani cînd am făcut pe alții să ne aștepte...)

— 1 an am vorbit la telefon.

— 8 ani i-am dedicat distracțiilor: cinematograful, teatrul, televizorul etc.

— 1 an — rubrica diverse.

● În legătură cu cei cincisprezece ani petrecuți în fața mesei, să vedem cu ce se hrănește — aproximativ — un om în cursul vieții:

— 100.000 litri lichide diverse (apă, lapte, cafea, vin etc.).

— 20.000 kg de piine.

— 30.000 de ouă.

— 18.000 kg cartofi.

— 12.000 kg fructe și legume.

— 6.000 kg pește și carne.

— 1.000 kg zahăr și

1.000 kg — diverse (brînzeturi, dulciuri etc.).

SCRISOARE SINCERĂ

Academicianul sovietic A.E. Fersman poartă o deosebită dragoste copiilor, căror le-a dedicat de altfel numeroase volume, ca „Geochimia distractivă”, „Mineralogia distractivă”, „Călătorie pe urma unei pietre”. Unul dintre micii săi prieteni, elevul Degtearev din orașul Rubjovsk, aflînd de decorarea lui A.E. Fersman cu ordinul „Steagul Rosu al Muncii” cu ocazia aniversării a șaiszeci de ani, i-a scris: „Dragul meu Alexandr Evghenievici, astăzi sînt trist. Am aflat că sînteți bătrîn!”

DIN TOATĂ LUMEA

Ochelari cu... ștergător

Ce i s-o fi întîmplat acestei tinere? Ce boală grea i-a atins vederea? Nu fiți îngrijorați, tinăra americană din fotografia pe care o reproducem nu face decît să-și prezinte propria ei invenție: un aparat pentru curățirea automată a lentilelor de ochelari umezite de ninsoare sau de ploaie. Trebuie să recunoaștem că ideea nu e rea. Orice purtător de ochelari știe ce neplăceri are atunci cînd ninge sau plouă. E evident însă că invenția mai are nevoie de unele perfecționări, căci vor fi probabil greu de găsit persoanele care vor consimți să poarte pe față o asemenea greutate, nemaivorbind de aspectul puțin estetic al acestui aparat.

În stadiul actual oricine va considera că este mult mai comod să apeleze la vechile metode: ștergerea lentilelor cu o bucată de piele de căprioară sau chiar cu batista.

Poduri din aluminiu

Locul ocupat de aluminiu și de aliajele sale în industria constructoare de mașini a R.P. Ungare nu numai că îl concurează pe cel al oțelului, dar a devenit în ultimul timp preponderent. În prezent se produc în serie vagoane de cale ferată în întregime din aluminiu, a căror lungime este de 32 m, cîntărind de două

ori mai puțin decît cele obișnuite.

Din aluminiu se fac și locomotive diesel, carcase de autobuze și troleibuze, piese turnate pentru strunguri sau motoare. Totodată specialiștii unguri au elaborat tehnologia fabricării din aluminiu a unor poduri de dimensiuni mai mici.

Tot în R.P. Ungară a fost realizat un aliaj, avînd la bază aluminiul, care suportă influența apei de mare mai bine decît aliajele din oțel. Primele motoare din acest aliaj au rezistat în foarte bune condiții experimentării pe Marea Neagră.

Camilla face greva foamei...

În orașelul italian Sant' Agata di Militello, provincia Catania, a stîrnit mare „senzație” cazul leoaicei Camilla. Pensionară a cercului „Lorenz”, care a poposit în localitatea sus-amîntită, Camilla n-a mai vrut, într-o bună zi, să se atingă de mîncare. Abia după cîțva timp s-a descoperit motivul acestei „greve a foamei”. Cu o zi mai înainte, minnat de nevoi bănești, directorul cercului vinduse grădini zoologice din Palermo pe leul Tobruk... colocalitarul Camillei pe care o vedeți în fotografie.

De vorbă cu medicul

OBOSEALA ȘI SURMENAJUL (I)

Problema oboselii organismului și a consecinței ei preocupă pe oamenii de știință, care au încercat să le explice în variate feluri. S-a mers pînă la a se admite existența unei toxine a oboselii, ipoteză care a fost însă infirmată de ultimele cercetări.

S-a dovedit că rolul hotărîtor în apariția oboselii îl au diversele modificări care apar după o muncă prea îndelungată în sistemul nervos central, și anume în acele celule nervoase ale creierului care în timpul activității se găsesc în stare de excitație.

Atunci celulele nervoase ale unor anume teritorii ale creierului încetează să mai reacționeze la excitații. Acesta este un fenomen favorabil organismului. Inhibiția de protecție, cum se numește această stare, apără celulele de moartea lor prin epuizare. În întreaga perioadă a inhibiției de protecție a celulelor nervoase, diferite teritorii musculare nu vor putea lucra.

Deci, oboseala, ca atare, nu trebuie considerată o boală a organismului. Dacă în această stare intervine odihna, capacitatea de funcționare a sistemului nervos se restabilește complet și o dată cu aceasta și capacitatea de lucru a individului.

Dacă depășim însă faza de oboseală și continuăm munca fără întrerupere, în organism se fac simțite fenomene ca durerea de cap (dusul de puternică uncori), inapetența, scăderea pe un timp mai îndelungată a capacității de muncă, insomniile, senzația de greutate în mișcări. Această stare se numește surmenaj.

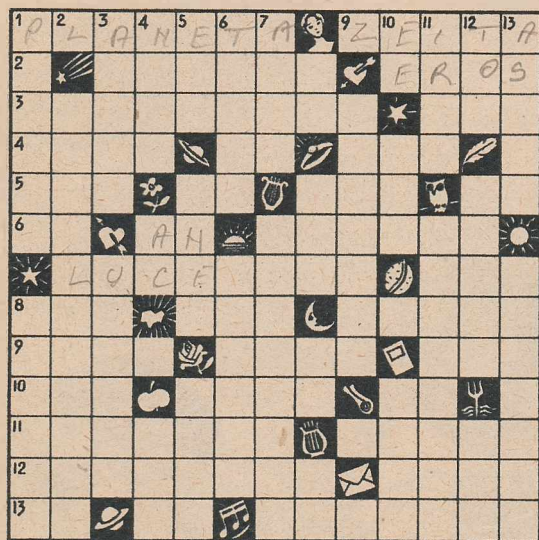
Pentru înlăturarea surmenajului și pentru restabilirea capacității normale de muncă odihna obișnuită nu mai este suficientă. În acest caz se cer tratamente speciale în condițiile unei odihne prelungite.

Am văzut că surmenajul afectează sistemul nervos central. Celulele nervoase nu mai răspund normal la excitațiile venite din afară. Persoanele surmenate devin foarte iritabile și reacțiile lor la neplăcerile mici și obișnuite devin disproporționate și violente. Omul surmenat este dispus să exagereze suferințele sale și greutăților chiar mărunte de tot le găsește greu o rezolvare. Se produc dereglări în funcțiunea unor organe importante — stomacul, ficatul, inima. Aceste tulburări nu se datoresc de cele mai multe ori îmbolnăvirii propriuzise a respectivelor organe, ci unor manifestări de dezechilibru funcțional provocate de surmenaj.

Vindecarea, restabilirea stării normale a bolnavului și a capacității sale de muncă se fac înainte de toate printr-o odihnă suficientă, bine organizată și controlată, ca și prin instituirea unui regim corect de muncă, cu alte cuvinte prin organizarea corectă a muncii, cu alternarea acesteia cu o odihnă suficientă, folosirea bună a timpului de odihnă prin plimbări în aer liber, vizionări de spectacole, sport etc.

Dr. Silviu GHEREA

Cuvinte încrucisate

VENUS

ORIZONTAL: 1) Venus de pe cer... — ...și Venus din mitologie. 2) Alt nume dat lui Venus — Numele grecesc al lui Amor, fiul lui Venus. 3) Celebru sculp-

tor antic, care a dăltuit în marmură pe Venus — Zeița Venus. 4) Preoteasă a zeiței Venus, iubită de Leandro — În tors! — Oraș antic. 5) Ornament de arhitectură

— Pronume — Comună în Corsica — Unu și unu! 6) În Soare! — Al planetei Venus este de 224 de zile și 7 ore — Reprezentarea în artele plastice a lui Amor, fiul lui Venus. 7) Nume dat de popor planetei Venus — Pom. 8) Farmec feminin — Metal din care era făcut carul lui Venus, tras de lebede sau porumbei — De ris (pl.). 9) Mișcare ofensivă — Flori — Sediul... economiilor. 10) Fluviu european — A da roade — Ler! 11) A se ghemui — Sappho, autoarea unui „Imn lui Venus”. 12) Aurită (arh.) — Denumire științifică pentru ținta săgeților lui Amor. 13) Reflexiv — Cunună! — Fica lui Venus, devenită... fmbinare melodioasă de sunete.

VERTICAL: 1) Oraș în insula Cipru, în apropierea căruia s-ar fi născut Venus din spuma mării — Venus l-a făcut să îndrăgească propria-i figură. 2) Mișcare de învîrtire de 224 de zile și 7 ore a planetei Venus în jurul Soarelui. 3) Iubitoare de arginți — Muza astronomiei. 4) Martin An-

dersen... — Arma albinel — Adjectiv la secția C.T.C. 5) Rîu în U.R.S.S. — Alt fiu al zeiței Venus — Prețioasă. 6) Prefix pentru patru — Zeița care deschidea Soarelui porțile răsăritului, făcînd să dispară Venus de pe cer. 7) Numele grecesc al zeului Marte, iubit de Venus... — ...și numele grecesc al zeiței Venus. 8) Apel! — A iubi (poet.) — Vineri, consacrată lui Venus-Venera, sau timpul de 23 de ore, 21 de minute și 21 de secunde, în care planeta Venus se învîrtește în jurul axei sale — Are! 9) Senzație de fericire. 10) E repetat! — Unul de aur, pe care scria „Celei mai frumoase”, a fost dat de Paris lui Venus — În localitate. 11) Nume feminin — Poet liric grec din Teos (Ionia), care a cîntat pe Afrodita-Venus. 12) Punct culminant — Ca fulgul (poet.) — Prefix pentru trei. 13) Venus de pe cer — Grup de insule în Marea Egee, în care se află și insula Milo, unde în anul 1820 s-a găsit o celebră statuie a zeiței Venus.

Cuvinte mai puțin cunoscute: UMA, AFA, ENI.

Cititorii ne scriu, noi răspundem

Care e originea numelui meu?

„Aș dori să aflu originea numelor de familie românești”.

Nicolae BRINZICĂ,
București

Răspunde **MARIUS SALA**, cercetător principal la Institutul de lingvistică al Academiei R.P.R.

În urmă cu câteva secole, sistemul de denumire personală era diferit de cel actual. Pentru a numi o persoană oarecare, se folosea numele de botex al acesteia urmat de numele tatălui: Vasile Gheorghie, Nicolae a lui Ion sau Alexandru sin Matei („sin” fiind un cuvânt de origine slavă care are sensul de „fiu”).

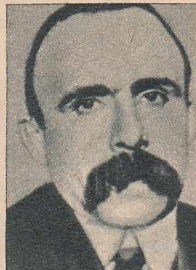
Mai târziu, s-a trecut de acest procedeu la altul, care constă în întrebuintarea sufixului de origine adjectivală -escu adăugat la numele tatălui. Suffixul -esc arată o însușire „asemănătoare sau chiar de același fel cu noțiunea exprimată de cuvântul de la care se formează noul termen” (bărbătesc, care provine din bărbat + sufixul -esc, înseamnă „insușire caracteristică unui bărbat”). De la această valoare provine funcția lui patronimică, adică funcția de a forma nume de familie, fiii semănând în cel mai mare grad părinților. Astfel, după cum bărbătesc înseamnă „insușire caracteristică unui bărbat”, tot așa Ionescu înseamnă un om care are caracteristici asemănătoare cu acelea ale tatălui său, numit Ion”. În loc de Nicolae a lui Ion sau Alexandru sin Matei au apărut nume ca Nicolae Ionescu sau Alexandru Mănescu. În unele regiuni Moldova, de exemplu, cu aceeași valoare a fost folosit și sufixul -eanu: de la Iași provine Gașteanu.

În unele cazuri, numele de familie românești s-au format pornindu-se de la numele localității sau al regiunii din care provenea familia respectivă. Din această categorie fac parte nume ca Ieșeanu, Craioveanu, Turdeanu sau Cardeleanu, Bănăneanu, Olteanu. Există cazuri când numele de localități intră în componența unor nume de familie fără a fi derivate: Petrescu-Dimbovița. De data aceasta, numele localității se adaugă pentru a se face distincție între mai mulți indivizi cu același nume. Numeroase sînt și numele de familie care provin de la numele unei ocupații pe care probabil a avut-o capul mîinii respective: Cojocaru, Pășanu, Grădinaru, Lingurar, Mocanu. Alteori un individ (și de la el întreaga

familie) a fost numit după poziția socială avută în cadrul colectivității din care făcea parte sau după anumite întâmplări petrecute, în urma cărora s-a ales cu o poreclă devenită apoi nume de familie: Banu, Boieru, Călugăru, Căpitanu, Pîrcălab, Popa, Nemeș, Robu, Serbu.

În sfîrșit, la baza altor nume de familie stă o caracteristică fizică sau psihică a unui individ sau a unei familii: Albu, Ciungu, Crețu, Roșu, Zbîrcea. Uneori această particularitate a fost comparată cu o caracteristică a unui animal: Ursu (pentru un om încet), Vulpe (pentru un om șiret).

De ce au fost executați Sacco și Vanzetti?

Sacco și Vanzetti, cei doi muncitori americani de origine italiană, executați pe scaunul electric acum 35 de ani.

La această întrebare, pusă de tov. Ion Epure din București, str. Toporului 4, publicăm un text prescurtat după articolul apărut în ziarul „L'Humanité” sub semnătura ziaristului francez MARCEL ROQUES.

Cu 35 de ani în urmă, la 23 august 1927, în Statele Unite au fost executați pe scaunul electric Nicola Sacco, cizmar, și Bartolomeo Vanzetti, vînzător de pește, amîndoi imigranți din Italia, condamnați la moarte încă din anul 1921.

Cînd au fost arestați, în 1920, Sacco era în vîrstă

de 29 de ani, iar Vanzetti avea 32 de ani. Ei au fost acuzați că ar fi asasinat un casier al unei fabrici de încălțăminte, pentru a jefui 16.000 de dolari. Niciodată în cursul procesului însă, această acuzație nu a putut fi dovedită, iar martorii acuzării — polițiști, prostituate sau delincvenți de drept comun — s-au încurcat în mărturiile false. Deși era limpede că Sacco și Vanzetti sînt nevinovați, li s-a pus totuși pe seamă această crimă monstruoasă deoarece amîndoi erau activiști ai mișcării muncitorești.

„Știți de ce mă veți condamna la moarte și știți de asemenea că sînt nevinovați — a declarat Sacco înainte de pronunțarea verdictului. Iar eu știu că sentința voastră va fi cea a unei clase împotriva altei clase, sentința clasei opresorilor împotriva clasei celor exploatați”.

„Niciodată în viața mea nu am săvîrșit vreo crimă — a adăugat Vanzetti. Am luptat totdeauna împotriva crimelor, nu numai împotriva celor pe care le condamna legea și morala oficială, ci mai ales împotriva celor pe care legea și morala oficială le justifică — adică împotriva exploatării omului de către om. Și pentru aceasta vreau să mă nimiciți acum”.

În ciuda campaniei mondiale de protest, la care au luat parte în acea perioadă exponenți dintre cei mai de seamă ai culturii din lumea întreagă — ca Romain Rolland, Bernard Shaw, Albert Einstein — Sacco și Vanzetti au murit pe scaunul electric, după ce înduraseră în temniță un calvar de șapte ani.

Această crimă împotriva unor oameni nevinovați care au urît exploatarea și nedreptatea socială face parte din metodele cu ajutorul cărora cercurile conducătoare din S.U.A. încearcă în zadar să înăbușe ideile de democrație, pace și progres ale poporului american.

La Constanța a înflorit un filodendron

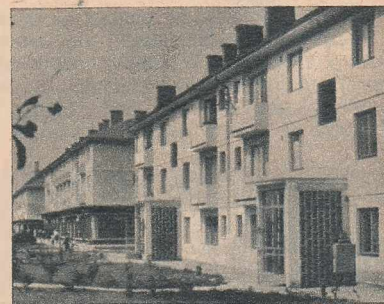
În regiunile ecuatoriale filodendronul (numit de naturaliști Monstera deliciosa) înflorește anual. La noi în țară însă, datorită condițiilor de climă neprielnice, floarea de filodendron este o... apariție destul de rară. Un filodendron, în vîrstă de 14 ani, cu frunzele cît roata de bicicletă, care decorează farmacia C.F.R. de pe bulevardul Tomis din Constanța, a înflorit de curînd. Floarea albă, neobișnuit de mare, cu un diametru de 20 de centimetri, a constituit un eveniment pentru conștanțenii amatori de plante.

Gh. CIROBEA,
Constanța

De la fotocorespondenți

Blocuri noi de locuințe, construite recent la intrarea în orașul Tg. Jiu. (Gh. Lonea)

Singur în parc... (Gh. Stoica, Craiova)

Paisajul nou al Oneștiului, motiv de inspirație pentru pictori. (Camil Franciscu)

Cititorii către cititori

Doresc să corespundez următorii: Stanios Marek, student, Baku 18, P/I 30, U.R.S.S.: diferite teme și schimb de ilustrate (corespundează în limbile rusă, polonă, romină, engleză); Gheorghe D. Gaspar, Craiova, Fundătura Sărurilor 46: literatură, ilustrate; Eugenia Vasilescu, elevă, Craiova, str. Poporului 1: ilustrate; Iosif Barb, secretar al Sfatului popular, com. Rîmeți, raion Aiud, reg. Cluj: ilustrate; Georgeta Ploieșteanu, elevă, Brăila, Piața Sf. Constantin 12: teme diferite; Marika Szappanas, studentă, Timișoara IV, str. cpt. Damășescu 26, ap. 6: vederi; Mioara Hanu, Tulcea, str. Smîrdan 16: teme diverse, ilustrate; Georgeta Vermeseanu, Bistrița, str. Andrei Mureșanu 23, reg. Cluj: diferite teme; Niculina Vințilă, Ploiești, str. Păitiniș 20: ilustrate; Nuți Elena, Ploiești, str. Kirov 99: filatelie, sport, ilustrate; Antoaneta Formatu, elevă, Fălticeni, str. plut. Octav Iordache 5: ilustrate; Valentin Petrușcu, funcționar, satul Valea Mare 131, com. Căpîlșă, raion Lipova: ilustrate; Ion Tabacu, lăcătuș, Reșița, bloc 23 August: ilustrate; Nicolae Klein, maistru, Timișoara II, str. Odobescu 40: literatură, sport, film, ilustrate; Luminița Bădilița, studentă, București, str. Gala Galaction 82, raion Grivița Roșie: ilustrate; Ștefan Coccoi, lăcătuș, Reșița, căsuța poștală 35: ilustrate; Costel Guduș Costel Zacula, elev, comuna Mihail Kogălniceanu, raion Tulcea: muzică, sport, ilustrate; Ion Soricu, muncitor, Cîsnădie, raion Sibiu: literatură, cinema, ilustrate; Virgil Ceaușescu, pepiniera pomicolă Ștehaia (gară), reg. Oltenia: ilustrate; Lena Cassian, bibliotecară, str. 23 August 217, Cîmpulung Est, reg. Suceava: ilustrate; Aurel Cioc, învățător, comuna Arcani-Sănătești, raion Tg. Jiu: literatură, ilustrate; Ion Clobotar, mașinist tipograf, Sibiu, str. Constituției 29: literatură, istorie, ilustrate; Dan Olteanu, elev, Craiova, str. Ștefan

cel Mare 68: ilustrate; Cornel Staicu, elev, Craiova, str. Ștefan cel Mare 62: ilustrate; Lucia Anton, Maria Drăghici și Florin Bejan, Tirnăveni, Piața Lenin 13: filatelie și ilustrate.

Pe scurt

VALERIU MOROȘAN, colectivist, com. Topolovăț, reg. Banat. Propozițiunea despre care ne întrebăm se scrie corect astfel: Vasilescu Maria e plecată la Reșița cu părinții. În cazul de față, substantivul părinții este articulat și se află la acuzativ plural (fiind, ca parte de propozițiune, circumstanțial asociativ).

VALENTIN PAHONȚU, controlor tehnic, Hunedoara. Numele celor care vor să corespundă pe diferite teme le publicăm la rubrica „Cititorii către cititori”, în ordinea cererilor respective venite de la cititorii noștri. Fiind mult prea mare numărul celor care solicită acest lucru, nu e posibil să le apară numele în revistă imediat după primirea scrisorii în redacție.

ADA ARDELEANU, București. Vă rugăm să ne comunicați adresa dv. exactă, pentru a vă putea trimite răspunsul solicitat.

La Ipotești

Mă număr printre vizitatorii muzeului memorial „Mihail Eminescu” de la Ipotești. Am fotografiat una din săli — în care sînt expuse documente ale vremii, manuscrise și scrisori personale ale poetului, fotografii etc. — dominată de statuia marelui nostru poet, realizată de sculptorul Ion Irimescu.

AI. STRĂONEANU,
funcționar, Cluj

În fiecare dimineață poștașul ne aduce zeci de plicuri. Înt scrisori de la cititori. Unii comunică redacției lucruri interesante din viața lor sau fapte care i-au bucurat sau i-au mîplut de mîndrie. Alții ne cer relații despre cîte o problemă întîlnită nelămurită, se interesează de literatură, de artă c. Unii fac completări la articolele și reportajele apărute în revistă, își exprimă părerea despre asemenea materiale u, dacă sînt și fotoamatori, ne trimit cu regularitate fotografii interesante, realizate de ei pentru a fi publicate.

Toți cititorii care ne scriu primesc răspuns fie în paginile revistei, sub semnăturile oamenilor de specialitate, fie prin poștă, iar fotografiile fotocorespondenților găsite interesante sînt și ele lumina tiparului.

Așadar, „Flacăra” așteaptă și de acum înainte cît mai multe scrisori din partea cititorilor ei: păreri asupra materialelor apărute în revistă, întrebări, propuneri, fotografii, desene etc.

10 FLAGARII

„Lucrările agricole de toamnă — la timp și de bună calitate!”
 Colectiviștii din Mihălășeni, regiunea Suceava, depun eforturi pentru a termina în timpul planificat și în bune condițiuni semănatul grâului de toamnă. În fotografie: lucrările sînt supravegheate de ing. agr. Elena Silviu, care împreună cu soțul ei (și el inginer agronom) lucrează în gospodărie.

Expoziția cărții sovietice deschisă în cadrul manifestărilor Lunii prieteniei romîno-sovietice este vizitată de numeroși oameni ai muncii.

Un nou lot de remorci basculante produse de uzina „Unio” din Satu Mare sînt gata pentru a fi livrate beneficiarilor.

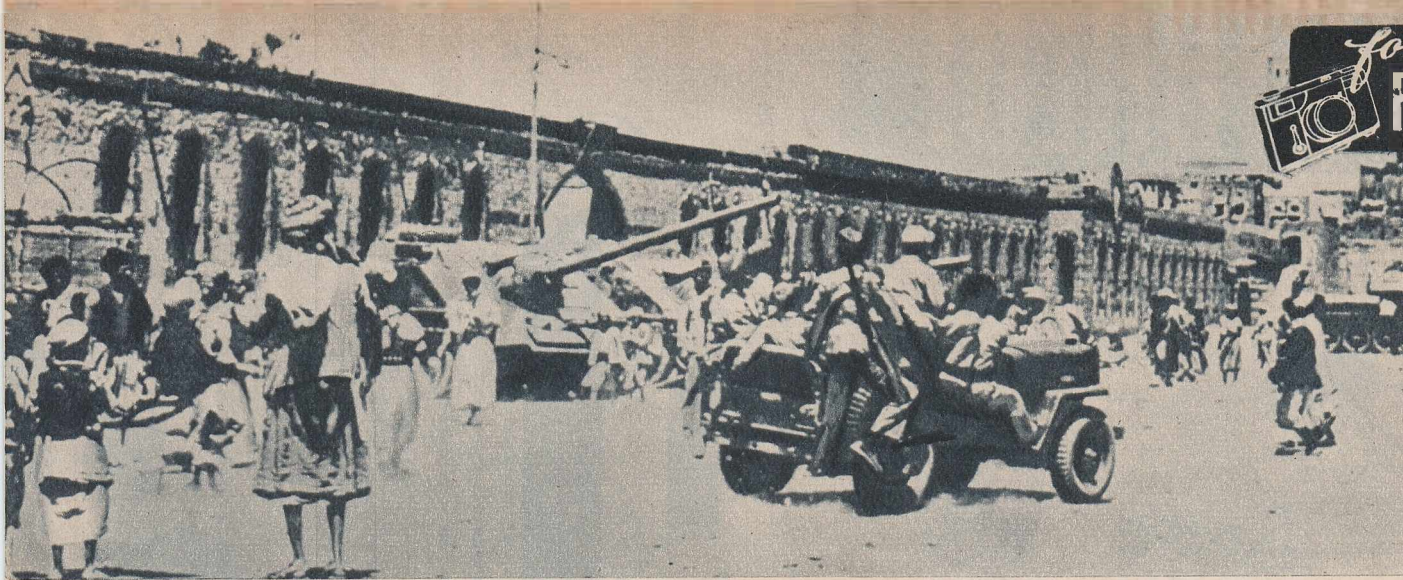
Imagine de la recitalul literar-muzical organizat în cadrul manifestărilor „Săptămîinii poeziei”, cu care prilej a vorbit maestrul Tudor Arghezi.

Frederic Orendi de la clubul Dinamo-București, învingător în patru probe la Concursul internațional de gimnastică desfășurat în sala sporturilor „Floreasca”.

Duminică în sat. După o săptămîină de muncă, colectiviștii din comuna Calafindești, reg. Suceava, petrec duminica în cîntec, joc și voie bună.

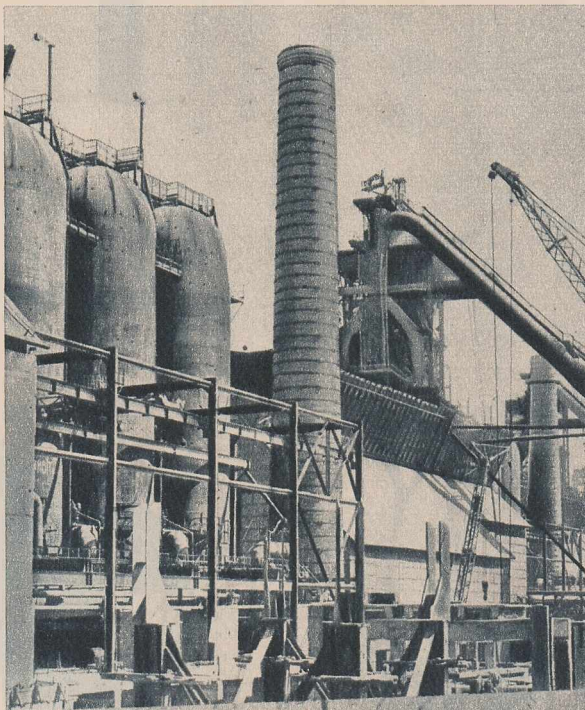
fotocronica FLACĂRII

Pe străzile oraşului Sanaa, capitala Yemenului, în zilele când independenţa ţării era grav ameninţată de imperialiştii englezi şi uneltite lor.

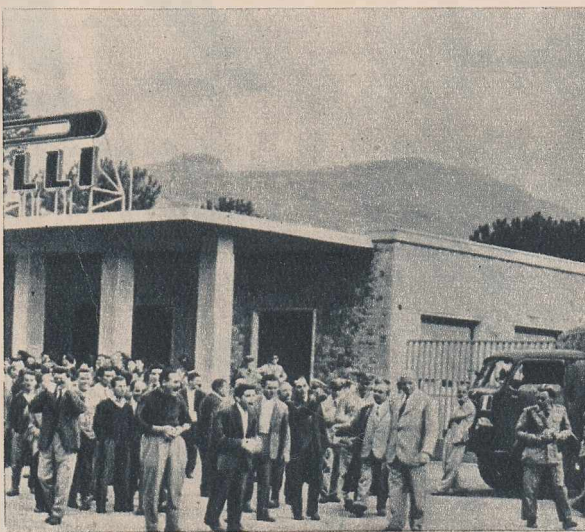
Cinstea de a deschide actuala stagiune muzicală din capitala Austriei a revenit eminentului dirijor român, artistul poporului George Georgescu. Presa austriacă a fost unanimă în a recunoaşte remarcabilele sale calităţi. În fotografie: maestrul George Georgescu la pupitrul filarmonicii vieneze.

LUPTĂTORI ANTIFASCISTI CONDAMNAŢI ÎN R.F.G.

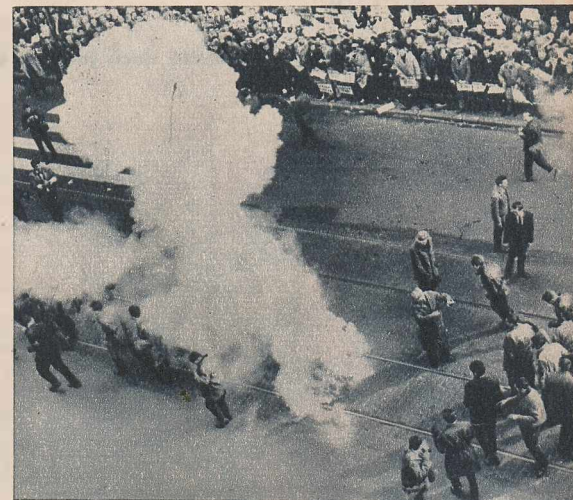
Există în constituţia vest-germană un articol (art. 3) care proclamă libertatea oricărui cetăţean al Republicii Federale în ce priveşte credinţa sau convingerile sale politice. Călcarea cea mai grosolană în picioare a acestei prevederi constituţionale a constituit-o, precum se ştie, interzicerea în urmă cu ani a Partidului Comunist din Germania. Dar aceasta n-a fost decât începutul înăbuşirii făţişe a celor mai elementare libertăţi democratice. De atunci au fost aruncaţi îndărătul grătilor, pe baza unor simulacre de procese politice, nenumăraţi cetăţeni al căror ţel este pacea, democraţia şi progresul social. Din acest lung şir, cei mai recent condamnaţi de către justiţia vest-germană sînt Karl Schabrod, Emil Sander şi Wolfgang Schröder. Ei au fost aruncaţi în temniţă pentru doi ani şi respectiv 15 luni şi 9 luni. În ce a constat, în fapt, „crima” lor? Karl Schabrod, luptător infocat împotriva regimului hitlerist — fapt pe care l-a plătit cu 12 ani în temniţele şi lagărele de concentrare hitleriste — a militat prin viu grai şi prin scris (în revista „Freie Meinung”, pe care a editat-o la Düsseldorf), pentru pace şi un regim democratic în Germania occidentală. Emil Sander, luptător în brigăzile internaţionale din Spania pe vremea când aceiaşi judecători care l-au condamnat acum pronunţau sentinţe odioase împotriva antifasciştilor, este unul din militanţii sindicali din Germania occidentală care s-au dăruit cu trup şi suflet apărării intereselor muncitorimii. Wolfgang Schröder, exercitîndu-şi dreptul prevăzut de constituţie de a-şi exprima liber părerile, a editat un ziar de opoziţie. În plus, toţi trei s-au prezentat în calitate de candidaţi independenţi la alegerile federale din septembrie 1961. Iată aşadar ceea ce justiţia vest-germană califică „atentat la securitatea statului”!... În timp ce aceeaşi justiţie vest-germană nu numai că achită pe fostul comandant al lagărului hitlerist de la Bôrgemoor — în care fusese aruncat şi Karl Schabrod — dar şi hotărăşte plata în mod retroactiv a salariului acestui călău... În statul în care cercurile militariste, revanşarde, se agită tot mai zgomotos, iar împărţirea „dreptăţii” o fac peste 1.000 de judecători care l-au stujiţ şi pe Hitler, asemenea fapte nu sînt de mirare... Opinia publică vest-germană şi alături de ea oamenii cinstiţi de pe întregul glob nu pot tolera însă această situaţie şi cer într-un singur glas încetarea persecuţiilor antidemocratice şi eliberarea tuturor deţinuţilor politici din R.F. Germană.

În aceste zile, în cinstea celei de-a 45-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, la uzinele metalurgice „V. I. Lenin” din Krivoi Rog (R.S.S. Ucraineană), intră în funcţiune un nou furnal-gigant (în fotografie).

Puternica mişcare grevistă din Italia a cuprins şi pe muncitorii uzinelor „Pirelli” din apropierea Romei. În fotografie: greviştii îşi manifestă indignarea faţă de intervenţia poliţiei...

În capitala Belgiei au avut loc recent violente ciocniri între poliţie şi participanţii la așa-zisul „marş flamand”. Aceştia din urmă sînt locuitorii belgieni de origine flamandă care cer extinderea folosirii limbii lor materne. Cu prilejul ciocnirilor, 20 de persoane au fost rănite, iar 41 arestate.

FLACĂRA

Revistă social-politică
şi literar-artistică

Anul XI—Nr. 43 (387)
27 octombrie 1962

REDACŢIA:
BUCUREŞTI
PIAŢA SCÎNTEII

Căsuţa poştală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

ABONAMENTE:

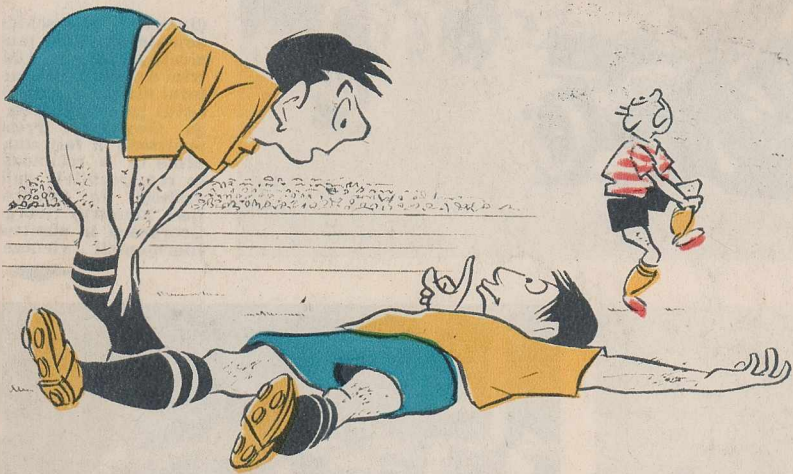
la toate oficiile poştale din ţară şi la
factorii poştali şi difuzorii voluntari din
întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL
ABONAMENTELOR:

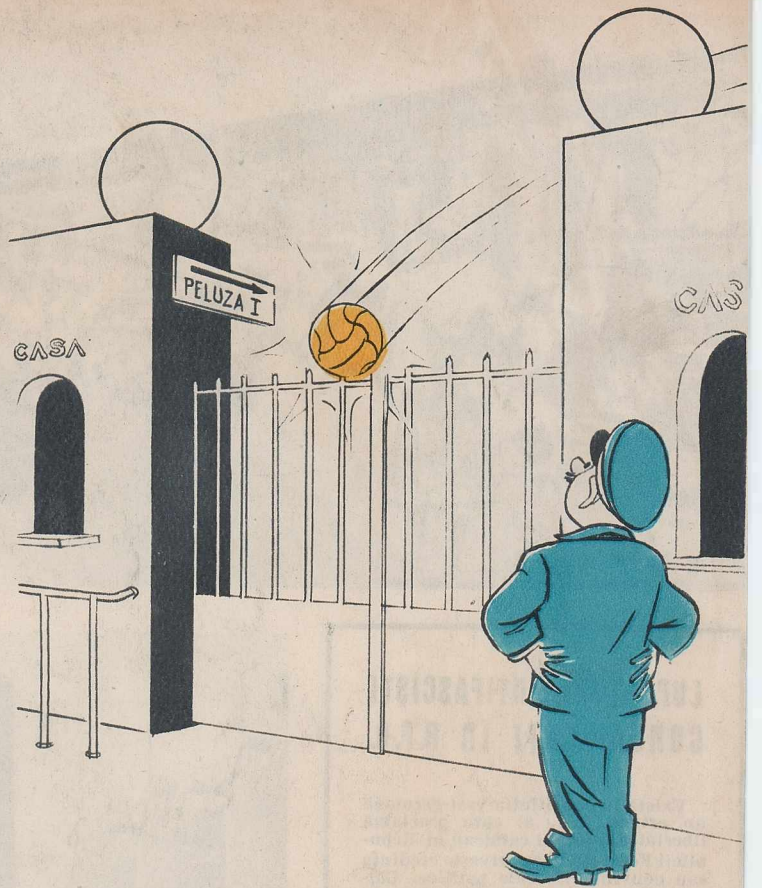
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

AL FOTBALUL

Desene de Rik AUERBACH

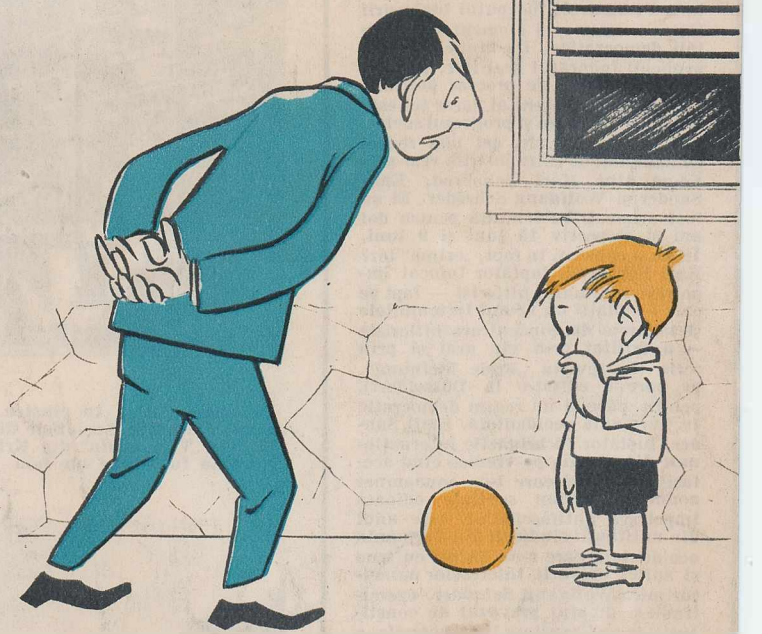
— Te-a lovit rău?
— Ssst!... Eu l-am lovit!...

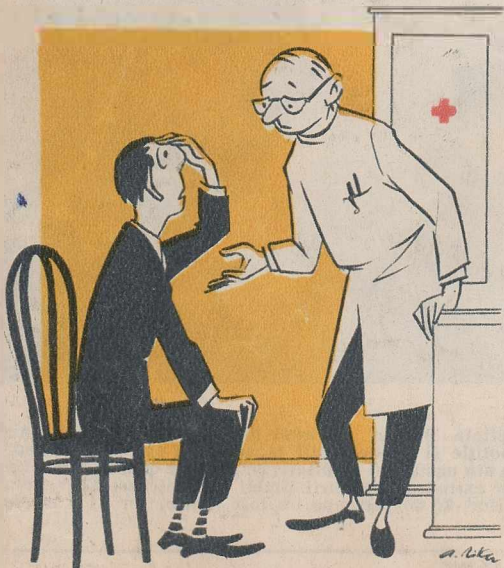
— Bravo băleț! Au început să tragă la poartă...

— Ahhhh!!! Așa-mi trebuie dacă joc șah cu un fotbalist.

— Nu ți-e rușine să vorbești urât? M-ai auzit pe mine injurând vreodată?
— Ai uitat, tăticele, duminică... cînd a ratat Oaldă... de la 4 metri!

— E gravă astenia?
— O, nu! Evitați orice prilej de enervare: alcoolul, cafeaua și mai ales... fotbalul!

FOSTUL JUCĂTOR DE ȘAH: Stai!!! Acceptă!... remiză!...